

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

R E F E R A T

REPRESENTANTSKAPSMØTE

21. FEBRUAR 2012

INNHOLDSFORTEGNELSE

	<i>Side</i>
Talerliste.....	3
Åpning.....	4
Godkjenning av møteinnkalling.....	4
Godkjenning av dagsorden.....	4
Godkjenning av forretningsorden.....	4
Valg av dirigent.....	4
Tariffrevisjonen 2012.....	5
Debatt.....	13
Avslutning.....	37
Navneliste.....	38

TALERLISTE

Guldbrandsen, Stein
Hogstad, Rigmor
Skeibrok, Helene H.
Jenssen, Eva
Hovind, Anders
Toska, Ove
Kvisvik, Mimmi
Finborud, Anne
Blomvik, Janita
Bersås, Rolf
Larsen, Kenneth
Flakne, Gunn Elin
Bongo, Torbjørn
Borglund, Kjell
Følsvik, Peggy Hessen
Stang, Vidar
Høiland, Steffen
Davidsen, Jan
Andersen, Jan Olav
Bakke, Arve
Bjørn, Mona

LOs REPRESENTANTSKAPSMØTE TIRSDAG 21. FEBRUAR 2012

Åpning

Trond Henriksen fra Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek fremførte 3 sanger.

Roar Flåthen takket for fremføringen og overrakte blomster.

Roar Flåthen:

Da ønsker jeg dere hjertelig velkommen til Representantskapsmøtet.

Dette er ett av de viktigste møtene i året, og nå er det tariffoppgjøret som står på dagsorden. Vi får ta de formelle tingene før vi starter.

Godkjenning av møteinnkalling

Møteinnkallingen ble sendt 23. november, hvis det ikke er noen merknader til denne, så er møtet satt.

Godkjenning av dagsorden

Er det noen som har merknader til dagsorden? Det er det ikke, da er den godkjent.

Godkjenning av forretningsorden

Kan vi godkjenne forretningsorden? Det kan vi.

Valg av dirigent

Vi foreslår Gerd Kristiansen som dirigent, andre forslag? Kan vi da overlate klubba til Gerd, det kan vi. Vær så god Gerd.

Gerd Kristiansen:

Jeg vil gå litt inn på hvordan jeg vil at vi skal gjennomføre denne dagen.

Her ligger det ingen forslag, verken om suppleringsvalg eller andre ting, så jeg tenker vi går rett til innledningen til Roar, så tar vi en pause, sånn at dere har muligheter til å lese i gjennom forslaget dere har fått utdelt på bordene. Hvis dere ønsker ordet, ligger det ta ordet lapper i mappene deres, disse skal da leveres opp til dirigentbordet. Ønsker dere å fremme endringsforslag får dere forslagsark hos Kine. Når Roar har holdt innledningen sin, tar vi en pause, slik at dere kan tegne dere og lese igjennom det som dere har fått. Så starter vi opp med debatt. Da begynner vi med innledning til Roar, så vær så god.

Innledning:

Roar Flåthen:

Takk skal dere ha. Det er Tariffoppgjøret som er på dagsorden i dag, men før vi begynner med det, er det to som har bursdag i dag, den ene er Stein Grøtting, Skolenes Landsforbund, gratulerer! Hvis det er andre i salen som også har bursdag og for ikke å glemme noen sier jeg gratulerer til dere også. Den andre som har bursdag i dag er kongen, jeg vil opplyse om at vi har sendt et gratulasjonsbrev til han i dag. Det er to årsaker til at vi har gjort det, i tillegg til at han får jubileumsboka til LO. Kongen og kongefamilien en stor jobb for Norge og norsk næringsliv, samt den støtte og hva de bisto med etter 22. juli. Det tror jeg det norske folk og våre medlemmer satte stor pris på. Dette er litt av det utgangspunktet for at vi også ønsker kongen til lykke med 75 års dagen.

Det er alltid hyggelig å åpne møte med gladmeldinger, og vi kan nå meddele at vi er 880000 medlemmer i LO. Jeg viser til ambisjonene som Geir Mosti hadde på våre vegne når det gjelder å verve. Han mente vi hadde et potensiale til å få 1 million medlemmer i norsk LO. Det var mange som syntes det var vel ambisiøst, men jeg ser at han har tatt med seg dette til Fagforbundet. Jeg får stadig meldinger fra Geir på økte medlemstall. Jeg tror at sånn som det ser ut nå, og med det potensiale vi har som organisasjon, så begynner jeg å tro på at vi faktisk kan greie dette, hvis vi fortsetter å gjøre den jobben. Noe av det viktigste vi både de sentrale og lokale tillitsvalgte gjør, er å agitere for medlemskap, og for det å være medlemmer av dette fenomenale fellesskapet. Det er når vi er mange at vi er sterke, det at vi er så mange flere enn de andre interesseorganisasjonene gjør at LO har en helt spesiell rolle i samfunnsutviklingen i Norge. Det har vi fordi vi har mange medlemmer, så stå på videre for å ta det potensiale som vi vet er der ute. Takk skal dere ha så langt.

Vi er i en situasjon hvor Norge framstår på mange måter som dette annerledeslandet. Vi har ei krise ute i Europa og andre deler av verden. Vi kan ikke slå på en nyhetssending i Norge, uten at vi får historier fra hvordan det står til ute i Europa. Det er klart at dette er en del av det bakteppe vi også har, når vi nå skal forberede lønnsoppgjøret. Det som er ille, er at denne finanskrisa som startet i 2008 er gått over til å bli en gjeldskrise. Mange av de europeiske landene, er så gjeldstyngtet at de ikke greier å få endene til å møtes. De må ha hjelp. Det er også en arbeidsledighetskrise. Arbeidsledigheten har fortsatt å øke. Det er veldig mange land som har arbeidsledighet på ca 20%. Vi ser at enkelte land har arbeidsledighet blant ungdom på over 50%. Det er nå hele ungdomsgenerasjoner som ikke får arbeid. De er ferdig med utdanning, og står klar til å gjøre noe for samfunnet å gjøre noe nyttig, men så har samfunnet ikke noe brukt for dem. Det er klart at hvis dette vedvarer over tid, er det ett av de største uromomentene, og som virkelig kan bidra til mye større sosial uro ute i Europa enn det vi har sett så langt. Vi er nødt til, også fra norsk side til å vise solidaritet, og ha omsorg for våre kamerater der ute. Vi må bruke alle våre kanaler i europeisk og nordisk fagbevegelse også, til å stille oss bak fagbevegelsen i disse landene. De kjemper for medlemmenes rettigheter, og for at medlemmene skal ha en lønn å leve av. Det er ingen selvfølge dere, sånn som situasjonen er.

Det vi ser, er nettopp at det som kommer som innsparingstiltak, kutt i lønninger, sosiale ordninger, velferd og masseoppsigelse av offentlig ansatte, som følger i kjølevannet av dette. Det fører også fram til at på europeisk nivå har hatt en sterk diskusjon, om hvordan man fra skal styre den økonomiske utviklingen i disse landene.

I den sammenheng kommer også offentlig minstelønnsdiskusjonen opp. Den er også viktig for oss å være en del av. Flere og flere land, flere og flere av europeisk fagbevegelse stiller nå krav om offentlige minstelønner, da det ikke finnes noen alternativer. De vil ha et gulv der nede, som kan fange opp. Dette har Nordisk fagbevegelse gjennom Nordisk Faglig Samorganisasjon, Yrkesinternasjonale og Europeisk Samorganisasjon bidratt til å ha en sterk debatt. I Norden har vi ett avtalesystem, som gjør at det er de tariffbestemte minstelønnene som setter minstelønnene i Norge. Vi vil ikke ha offentlig politisk innblanding i lønnsdannelsene - det skal være partenes ansvar! Derfor er det viktig at vi deltar i det å skape forståelsen for kollektivavtalene, som er basisen i Norge og Norden. Jeg er veldig glad for at jeg nå kan melde tilbake igjen til dere, at den har vi vunnet frem med. Nå har vi forståelse for den nordiske lønnsdannelsen, nordiske kollektivavtalene, også i Europeisk fagbevegelse. Vi har fått forståelse av offentlig minstelønner i Norge, ikke er verktøyet, fordi vi har tariffavtalene og Allmenngjøringsinstituttet som baserer seg på de tariffbestemte minstelønnene.

Da jeg deltok i en debatt i Europeisk fagbevegelse for 14 dager siden, og kunne meddele at for en renholder, var minstelønnen i Norge 19 euro, mens Tysk fagbevegelse DGB, kunne meddele at de hadde nå en målsetting om å få innført en offentlig minstelønn på 8 euro. De er motoren i den europeiske økonomien og det vil være blant de beste og høyeste minstelønnene der.

Hvorfor jeg legger litt vekt på dette nå, er jo at vi også i denne skissen som dere har sett, ønsker å utvikle nettopp det verktøyet vi har i Norge, Allmenngjøringsinstituttet, gjøre det enklere og forbedre det. Vi har fått gjennomslag for i regjeringen, også på dette punktet, at de skal evaluere dette, FAFO er satt på oppdraget, og vi har allerede levert inn en rekke krav.

Men vi har motkrefter, det må vi også ha med oss. Vi har på en rekke områder som har med arbeidslivspolitikken, som også vedrører tariffoppgjøret, en relativ stor interessekløft mellom arbeidstakere og arbeidsgiverorganisasjonene. La meg sitere hva NHO sier om dette spørsmålet: *Det er behov for en nærmere belysning av erfaringer med dagens allmenngjøringslov, og en bredere utredning av mulige alternativer, og supplement til loven, som feks. innføring av nasjonal minstelønnsordninger.* Jeg synes det er greit at vi har med oss det, og at vi har en kamp å kjempe på hjemmebane.

Når det gjelder Norge, så har vi en situasjon hvor stort sett skjermet sektor, offentlig sektor og andre deler av næringslivet går på vanlig måte. Det er ikke dermed sagt at vi ikke har problemer, og det er mange ting vi kan løse innenfor de områdene, men det er ikke nedskjæringer i budsjettene eller innstramminger i velferdsordningene, det er heller det motsatte.

Vi har en olje- og gassrelatert sektor som nå går "all time high", og som har fremtidsutsikter som vi ikke har hatt på mange år.

Vi har også en del sektorer som blir rammet av denne situasjonen ute i Europa. Det vi ikke må glemme, er at Europa, om det er olje- og gass, fisken, aluminium, treforedling eller hva som helst av konkurranseutsatt næringsliv som skal selge sine produkter, så er Europa vårt viktigste marked.

Vi skal ikke glemme at vår velferdsutvikling og økonomi har og er basert på at vi får solgt disse varene, produktene og råvarene til dette markedet. Det er derfor vi også blir rammet her hjemme, når priser og etterspørselen svikter på deler av næringslivet.

Derfor blir det utfordrende for oss, når vi skal gjennomføre et tariffoppgjør, når det er så store forskjeller i næringslivet som der er nå. Dessverre er jeg redd for at dette vil forsterke seg utover året. De bekymringsmeldingene vi får fra dere i forbundene og de tillitsvalgte ute, tilsier ikke at situasjonen har snudd, tvert i mot, det er flere og flere bedrifter som melder om problemer. Det er mange årsaker til dette, men hovedårsaken er at markedet har sviktet og prisene har blitt dårligere. Da kommer selvsagt diskusjonen om vår konkurransekraft i forhold til utlandet. Det ser vi at det er mange som mener noe om konkurransekraften, blant andre, Bernander i NHO, SSB og andre.

Det mange som mener vi har for høye lønninger. De snakker nok ikke om lederlønninger da. Det er ikke sikkert de snakker om ingeniørlønninger eller den delen heller, men de snakker nok først og fremst om de som står nederst - på gulvet - og de som gjør jobben i veldig stor grad. Jeg mener den lønnsøkningen vi har hatt. Den har vi fortjent. Vi har høy produktivitet, veldig teknologidrevet i Norge, nettopp fordi vi har høye kostnader, så vi hele tiden må kjempe med det. Men valutakursen og den sterke krona gjør det ikke enklere for oss framover, det vil også vi merke.

Det er også en del gladmeldinger. Jeg vil komme med ett eksempel selv om det er lenge siden. Jeg jobbet engang i smia på Kongsberg. Det ble kjøp inn F16 fly. Da ble det etablert en del nye arbeidsplasser, noen av de gamle ble flyttet på, bla. smia som ble flyttet til Rollag i Numedal. Det er ikke så langt unna, men det ligger i en annen kommune. Smia lever enda og produserer bildeler. Dette kan brukes som et eksempel, den bedriften har hatt en prosess på hvor man har stilt spørsmål om nedleggelse og flytte produksjonen til Polen, pga kostnader og problemstillinger. Vi har sammen med forbundet vært involvert i den prosessen, det er igjen ett godt eksempel på hvor viktig virkemiddelapparater er i sånne sammenhenger. Konklusjonen fra styret er at den bedriften skal fortsette i Norge. De investerer 30 millioner kroner for å utvikle arbeidsplassene i Rollag. Så det er ikke helsvart dere - det er også mange lyspunkter.

Vi kan også ta med oss når det gjelder sysselsetting (powerpoint-visning) er det ikke noe tvil om at vi har vært et annerledesland i Norge. Vi har hatt en positiv sysselsettingsvekst i Norge, men vi ser også at nedgangen i sysselsettingen i industrien i denne perioden har gått ned med 25 000. Vi hadde en veldig bra oppgang forut for dette og vi er veldig spent på hva som skjer fremover. Vi ser også at den største veksten har kommet i privat sektor, i motsetning til det bildet bla NHO og andre har prøvd å skape i en periode - at det er veksten i offentlig sektor som er problemet.

Det har også vært sysselsettingsvekst i offentlig sektor, men det har vært en politisk ønsket vekst, fordi vi ønsker flere hender inn i eldreomsorgen, skolen, politiet og skattedirektoratet for å angripe svart økonomi, mange viktige offentlige institusjoner som regjeringen bevisst har styrket sysselsettingen på, også i samarbeid og ønske fra LO. Dette er jo en motsetning til det som skjer ute i Europa, som gjør at vi har en arbeidsledighet som ligger under 3,5%. Det betyr at det går så bra i store deler av arbeidslivet, at vi statistisk ikke greier å fange opp de virksomhetene som går dårlig, det betyr også at vi alltid må gå bak statistikken og se hva som tross alt skjer der ute.

Når det gjelder reallønnsvekst er det bare å ta med seg at den har vært hyggelig. På 2000 tallet har den vært på gjennomsnittelig 2,5%. Det er litt av vår utfordring når stort sett alle de andre landene i Europa som det konkurreres med har reallønnsnedgang. Selv Tyskland har hatt en reallønnsnedgang gjennom mange år, så her er vi ganske annerledes. Dette utfordrer jo selvsagt vår produktivitet hele tiden. Det er det som driver veldig mye av næringslivet ute, hele tiden å jakte etter å bli bedre, mer effektive og gjøre investeringer som gjør at vi kan motvirke dette kostnadsnivå.

Men ikke ha dårlig samvittighet dere, bak her ligger også kapitalen. Vi kan bare trøste oss med at kapitalen og eierne er de som har tatt ut enda mer, så jeg mener fortsatt at vi har tatt vår del av verdiskapningen i det norske samfunnet og det er vårt utgangspunkt, men vi har noen utfordringer som vi også skal ha med oss videre. Det er at verdiskapningen dessverre ikke er så stor nå, for vi får ikke så godt betalt for produktene. Etterspørselen er lavere på viktige områder, og det gjør at vi er usikre på sysselsettingssituasjonen, den har alltid vært viktig for LO. *Arbeid til alle* er vårt sentrale utgangspunkt når vi skal diskutere lønnsoppgjøret.

Lønnsvekst, (visning på skjerm) den viser det siste. Dette er Teknisk beregningsutvalg (TBU) tall, og de er helt ferske. Den sier flere ting, at vi har hatt en hyggelig lønnsvekst i 2001, noe høyere enn det rammene ga utgangspunkt i. Det gjenspeiler også at det har vært ett veldig trykk ute i næringslivet, at det er gitt lokale tillegg, bonuser og en del slike ting. Det som også er viktig, er at det er en veldig likhet mellom hovedforhandlingsområdene. Hører dere diskusjon om frontfaget som er helt sentralt i LOs lønns- og tariffpolitikk, så funker det ganske greit. Hvis dere ser fra 2001 til 2006, er det industriarbeideren som kom dårligst ut i den perioden. Det må vi også ha med oss, for det er de som er frontfaget. Likheten er litt større i perioden 2006 til 2011, men det er de som kommer statistisk dårligst ut.

Det betyr at samordningen av lønnspolitikken, dere, er helt avgjørende for å møte den utfordringen som vi nå står ovenfor. Hvis det blir fullstendig "*Bonanza*" i de områdene som går bra, kommer lønnsforskjellene til å øke stort i Norge, det ønsker vi jo ikke. Vi ønsker fortsatt å være ett av de landene i verden med minst lønnsforskjeller. Det betyr at lønnsnivå skal være bra og gi oss den kjøpekraften vi ønsker i forhold til den norske velferdsstaten. Derfor er frontfaget og samordningen i lønnsdannelsen viktig fremover. Jeg mener vi kan dokumentere at den fungerer. Vi ser at det er noen som angriper den hele veien også fra arbeidsgiversiden. Når jeg mistenker at noen fra arbeidsgiversiden angriper denne lønnsdannelsen er det ikke pga det vi ser her, paralelitet mellom forhandlingsgruppene, men det er vel fordi de mener at vi har fått for mye i lønn over en lengere periode.

Når det gjelder utsiktene framover, er det klart at det vi har sagt til regjeringen, er at vi må ha høy beredskap innenfor arbeidsmarkedspolitikken. Dette er et område hvor vi samarbeider veldig godt med denne regjeringen. De har stort sett levert de tiltakene vi har bedt om.

Vi har næringslivspolitikken, da er det virkemiddelapparatet som er utrolig viktig. Det var en stor suksess det vi gjorde i 2008 og 2009 når det gjaldt å møte finanskrisa. Derfor er vi skuffet over at vi nå nullstilte permitteringsregelverket, sånn som vi hadde det under finanskrisa. Det var et viktig virkemiddel for å få til fleksibiliteten og få fordelt byrdene på så mange som mulig. Jeg kan love dere at debatten om de virkemidlene ikke er over. Selv om det i det store bildet går det veldig bra, men i de sektorene som sliter fortjener også å ha de samme virkemidlene som vi hadde under selve finanskrisa.

Alle må være med å ta ansvar i den situasjonen, det må vi som parter, men også myndighetene må føre en økonomisk politikk som understøtter sysselsetting og arbeid. Norges Bank må gjøre sin jobb når det gjelder renter og valuta, men det er ikke noe tvil om at den sterke krona som vi ser nå, er en stor utfordring for konkurranseutsatt industri og næring, og hyggelig for oss andre hvis vi skal for eks og vi må igjen reise en pekefinger mot lederne, særlig i de største bedriftene, som jeg er redd for kommer til å ta ut hyggelige tillegg. Det er klart at mye av de bonusordningene og ordninger utover den ordinære lønna de har, trumfer jo enhver lønnsregulering for disse lederne og andre grupper. Vi får si som vi alltid sier, vi kan jo ikke stå for den kollektive fornuften alene i LO, andre må også være med på dette laget.

Så vil vi i vår lønnspolitikk fortsatt være opptatt av strukturen. Vi har fortsatt en lavtlønnsproblematikk i Norge. Der er bare oss i LO som kan virkelig stå på barrikadene, og gjøre noe med det. Jeg mener det gjør vi hvert eneste tariffoppgjør, også i mellomoppgjørene. Derfor er det viktig at vi både prioriterer det og utvikler tariffavtalen garantibestemmelser, det er det som gjør at vi holder et nivå på lønnsdannelsen hvor forskjellene ikke blir for store. Vi har i tariffavtalene også gulv i forhold til gjennomsnittet, feks. industriarbeidere. Når vi leser arbeidsgivernes holdninger til disse garantibestemmelsene, vil de også endre dem, sånn at de skal bare gjelde egen bransje. Det hadde ikke vært noe særlig for deg Erna og renholderne. Det er kanskje noe av de viktigste både å kjempe for å bevare disse elementene i våre tariffavtaler og utvikle dem. Verktøy for å kjempe for lavtlønnede, men det har også noe med likelønn å gjøre.

Likelønn er både en lavtlønnsproblem og ett problem for høyere utdannede kvinnene i forhold til menn. Det er også en problemstilling for at mange yrker også skal få en rettferdig kompensasjon for ansvar og utdanning, det betyr at den kampen er vi ikke ferdig med. Når vi har de senere årene satt dette ordenlig på dagsorden i tariffoppgjørene, er det fordi vi må ta ett ansvar for dette i fagbevegelsen også. Vi kan jo ikke bare overlate likelønnsproblemet til politikerne, selv om det er mange ting de også kan bidra med, som de også gjør. Full barnehagedekning, foreldrepermisjon som kommer og som nå utvikles og andre forhold, strukturelle forhold i samfunnet har også en betydning for likelønnsutviklingen. Det går litt fremover. I tiårs perioden har kvinner økt sin andel av menns lønn fra 83,3% til 85%, men det går sakte - det går fremover. Det vil det også gjøre hvis vi prioriterer dette her også i fortsettelsen, derfor også sentralt i LOs skisse og tariffpolitikk.

Så har vi sett på om det er andre ting vi kan spille inn i forhold til dette med likelønn. Denne gangen har vi sett på dette med ulempe tillegg, bla for nattarbeid og helgearbeid. Her ser vi at det er store forskjeller, det er deler av de kvinne-dominerte yrkene som nødvendigvis ikke scorer på den tabellen heller. Derfor ønsker vi å sette det på dagsorden, fordi innenfor enkelte områder som helse- og omsorg, KS, Spekter og deler av det private, kan det være grunnlag for å se på å øke ulempe tilleggene. Men det må vi andre ha en forståelse for at kan koste litt mer i enkelte sektorer, for det har en større betydning. Hvorfor er det så viktig å se dette i forhold til arbeidstidsordningene som må utvikles fremover og få satt dette på dagsorden, sånn at flere av de som er ufrivillig deltid får heltid? Jo dette er så viktig for at samfunnet Norge AS skal kunne fungere. Der er jo sånn at når vi som sitter her sitter å spiser juleribbe osv., kan vi gjøre det i trygg forvisning om at hvis vi har noen på aldershemmet eller sykehus er det noen som tar seg av dem og utover den nødvendige omsorgen. Hvis det skjer en ulykke på veien, er det også noen som kommer, skulle det brenne vet vi at det er brannmenn som er på vakt og i beredskap. Det norske samfunn fungerer ikke hvis ikke en stor del av arbeidsmarkedet jobber ubekvem arbeidstid, sånn er det bare, da skal vi også ta ansvaret at de får så gode rammevilkår som mulig, og faktisk betalt for den ubekvemme arbeidstiden.

Hva opplever vi fra arbeidsgivernes sin side dere? Bare ett eks: Virke det nye navnet for HSH, Vibeke Madsen foreslo en utvidelse av normalarbeidsdagen, så vi kunne jobbe til kl. 21.00 for å øke fleksibiliteten. Det hun egentlig mente, var at vi da kan legge to skift innenfor normalarbeidsdagen, og slippe ubekvemstillegget og spare masse penger. Det er noen andre der ute som mener noe annet enn oss, og som kommer til å fortsette å mene det.

Vi har hatt en pågående diskusjon, som også er en forlengelse av dette når det gjelder arbeidstid, innstillingsretten. Hvor både de borgerlige og arbeidsgiverne har kritisert oss fordi vi ikke godkjenner arbeidstidsordninger som gjør at man blir mer fleksibel osv. Det er bare tull. Når vi ser hva slags ordninger vi har i industrien, helse og omsorgssektoren og hotell og restaurant, alle de som må være døgnåpne viser det seg når vi går inn å sjekker dette, godkjenner vi kanskje nesten 90% av alle de ordningene som man diskuterer og fremforhandler lokalt. Så prøver man å angripe oss i fagbevegelsen fordi vi ikke er fleksible og at lovverket er til hinder for denne fleksibiliteten. Jeg mener vi har noe av det beste lovverket vi kan ha når det gjelder å kontrollere, styre og ha ett fleksibelt arbeidsliv, men som også skal ivareta de ansattes rettigheter og forhold. Det er viktig å kjempe for og forsvare. Så kan Erna Solberg og de andre ta noen natte- og helgevakter på julaften osv., for å få litt mer inntrykk av hvordan realiteten fungerer.

Så er det over til pappaperm. Vi har en arbeidsmiljølov §12.3 som er omsorgspermisjon for far, hvor offentlig sektor og 20% av privat sektor har dette lønnet i tariffavtalen - mens de øvrige har bare dette som rett til permisjon uten lønn. Jeg mer og er veldig glad for at bla. Fellesforbundet har spilt inn dette og er villig til å sette det på dagsorden, Arve. Dette er en urimelighet og en urettferdighet som jeg mener det er på tide å gjøre noe med. Jeg mener Helga og Svein at dette skal dere ta med dere at vi setter det på dagsorden, og om det blir behov for å komme på besøk får vi komme tilbake til, men dette er også et godt for likestillingen.

En sak som har vært viktig for oss i mange år, Hans - det er EL & IT Forbundet som var primus motor for EVU-reformen i sin tid. Jeg mener å huske at dere streiket noen uker også. Vi har kommet ganske langt, men vi er ikke i mål. Derfor må det også settes på dagsorden for å komme videre med den, sånn at vi får en bedre rettighet for lønnstakerne til å kunne ta videre- og etterutdanning. Ikke bare på arbeidsgiverens premisser, for da får man jo den utdanningen eller kompetansen en trenger til å styre en maskin eller gjøre en jobb, men det er noe mer enn det. Hvis vi skal lykkes med pensjonsreform og at vi skal jobbe lenger, som er en nødvendighet i dette samfunnet - vi er et lite land - med få innbyggere og noen må være i jobb, for å fø og være sikre på at velferdsordningene våre fungerer. Vi blir flere eldre fremover også i Norge. Da er det klart at dette også er en del av den diskusjonen fremover, jeg er veldig glad for at vi setter det på dagsorden. Det kan godt hende vi må bruke litt tid på dette, men det kommer i hvert fall ikke noe gratis, og det er viktig av vi tar dette opp.

Når det gjelder kravene, så sier vi det samme som i fjor, sikring av kjøpekraft til alle. Når vi sier det dette året også så er det fordi vi har noen utfordringer. Dere skal være klar over at frontfaget setter rammer, og definerer inn en glidning på for eksempel 1,5%, så forskutterer dem i rammen de lokale forhandlingene. Det betyr at den vesle verkstedsbedriften oppe i Gudbrandsdalen eller andre steder må ha nesten 4 kroner lokalt for å få fylt opp den rammen. Sånn er det dessverre ikke at alle får de fire kronene. Noen får mer, noen får litt mindre og det er faktisk noen som ikke får noe i det hele tatt. Kombinasjon av egne sentrale tillegg, bedring av minstelønnsatser og garantiordninger som fremmer likelønn og motvirker lavlønn. Strukturelle tiltak på likelønn, herunder tiltak som fremmer grunnbemanning heltid og kompetanseheving, seriøsitet og lønnsemne i utsatte bransjer. Prioritering av kvinneledende grupper innenfor sentralt avtalte rammer i offentlig sektor. Prioritering av likelønn i relevante bransjer i privat sektor. Dette er de punktene som står i skissen, og som er de konkrete punktene.

Så har vi inn- og utleie. Det ligger også ting fra forrige gang. Vi ønsker å utvikle avtaleverket og styrke de tillitsvalgte muligheter til å ta kampen om inn og utleie, bemanningsbyråer og faste ansettelser ute på arbeidsplassen.

Vi har også gjort en annen ting som jeg er veldig glad for, vi har satt i gang ett opplegg med skolering av våre tillitsvalgte ut, i lov- og avtaleverket, når det gjelder inn og utleie. Vi må nok ta litt innover oss, at vi ikke alltid er like flinke til å bruke det lov- og avtaleverket vi har, for å prøve å stoppe dette uvesenet.

Jeg møter også mange tillitsvalgte når jeg reiser rundt, som sier, du Roar: "hos oss har ikke vi noe problem med dette, for vi bruker den arbeidsmiljøloven, tariffavtalen og den drøftningsplikten som vi har, og vi har kontroll på det."

Det er allerede satt av 4 millioner kroner i Utdanningsfondet for å sette i gang prøveprosjekter. For virkelig å bruke ressurser også hos oss, for at vi selv skal kunne gjøre vår del av jobben, dette er også viktig. Men vi er avhengig av å utvikle lovverket fremover. Det er ikke noe tvil om at når vi har anbefalt regjering å bruke reservasjonsretten når det gjelder vikarbyrådirektivet, så er det fordi den usikkerheten som ligger der i hva dette vil bety ut ifra at vi allerede har store problemer før vikarbyrådirektivet. Arbeidsgiverne har signalisert så klart at de er i mot disse tiltakene som er levert.

Jeg har lyst til å understreke en ting, som jeg mener vi skylder regjeringen som vi har samarbeidet så godt med siden 2005, og som har levert så mye, at den uenigheten som nå ligger angående vikarbyrådirektivet med Arbeiderpartiet og som nå diskuteres i regjeringen, går jo ikke på at vi er uenig i hvilken måte og målet med å strukturere og få gjort noe med dette uvesenet. Uenighetene går på troen om virkning av direktivet, og om vi kan opprettholde det lov- og avtaleverket vi bla. har i dag - og videreutvikle dette. Det er noen viktige nyanser her dere.

Vi kan ikke slå bena unna det faglig politiske arbeidet når det gjelder å utvikle arbeidslivet, sånn som vi har gjort og som vi skal gjøre fremover. Jeg mener vi skal stille krav om tiltakspakke 3 også. Vi vil jo ha likebehandlingsprinsippet i norsk lov - eventuelt i tariffavtalen. Vi kan ikke stille oss sånn at Norge blir det eneste landet i Europa som ikke har sikret lønns- og arbeidsvilkårene for de innleide. Derfor står dette på dagsorden også i tariffpolitikken. Uavhengig av diskusjonen om direktivet, så vil vi ha de tiltakene som regjeringen har levert etter krav fra oss, denne tiltakspakken. Vi har flere gode forslag i tillegg til det som kom, som vi også diskuterer. Det er uansett viktig at vi gjør det og kan evne å utvikle også den biten. En del av usikkerheten er basert på at arbeidsgiverne som også denne gangen er i mot tiltakspakken, de er i mot solidaransvar, kollektiv og søksmålsrett. De er i mot viktige elementer i det som vi har fått gjennomslag for i denne regjeringen, for å bekjempe sosial dumping. Vi må bare passe på så det ikke blir arbeidsgiverne som får lov til å styre hvordan vi skal ta kampen om sosial dumping og, useriøsitet, dette må vi håndtere på en og god måte.

Jeg håper det ikke er noen tvil i denne salen om hva LO Sekretariatet enstemmig har sagt og anbefalt denne regjeringen.

I mitt bilde er det flere ting vi er nødt til å gjøre mer av - ikke minst å styrke kontrollapparatet. Det er ikke godt nok hvis ikke våre tillitsvalgte tar ett krafttak på dette, og vi får anmeldelser om useriøsitet og sosial dumping, hvis ikke kontrollapparatet og Arbeidstilsynet kan komme inn og virkelig gjøre noe ordentlig med dette. Da blir det vanskelig for oss også. Derfor vil diskusjonen om hvordan ressursene i Arbeidstilsynet eller om vi må gjøre det på en annen måte, og se på hvilke sanksjonsmuligheter man skal ha for å ta tak i denne useriøsiteten og den utviklingen som vi ikke ønsker. Det er ikke noen tvil om at vi man ser ut i Europeisk fagbevegelse, hvor organisasjonsgraden bare har gått nedover og nedover. Selv i Tyskland er det under 30%. Det er nettopp de grunnleggende endringene ute i Europa som også har vært med på å svekke fagbevegelsen. Den utviklingen vil vi ikke ha i Norge. Derfor har vi denne diskusjonen som vi har. Vi vil ha hånd om lønnsdannelsen, et regulert arbeidsliv og sikre at arbeidstakerne også i fremtiden har rettigheter. Vi skal selvsagt som bevegelse også sørge for at de som blir innleid, for det vil det alltid være noen som blir innleid i en bedrift av forskjellige årsaker, men ikke i det omfang vi nå ser. Vi skylder også å sørge for at de får gode lønns- og arbeidsvilkår.

Vi ber Representantskapet vedta oppgjørsformen, det er noe vi gjør fra gang til gang. I 2008 hadde vi samordnet oppgjør, med AFP. I 2010 hadde vi forbundsvise oppgjør, som vi også foreslår i 2012.

Sekretariatet skal selvsagt være med å samordne dette, fordi da er det veldig mange forhandlinger som skal gjennomføres, både i privat og offentlig sektor i løpet av våren. Dette kommer til å ta sin tid. Jeg er glad for at vi kan legge frem en enstemmig innstilling fra Sekretariatet, som trekker opp hovedretningslinjene for tariffrevisjonen i 2012. da er skissen tatt opp, og jeg takker for oppmerksomheten.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Roar. Jeg lovet en pause nå du var ferdig og det skal dere få. Dersom det er noen som har tenkt å ta ordet når vi begynner på debatten etter pausen, så lever lappene dere opp hit til dirigentbordet. Vi møtes igjen her i salen presis kl. 11.30.

Pause til 11.30

Debatt

Gerd Kristiansen:

Da er vi klare til å starte opp igjen. Vi har en forretningsorden som sier at vi har en taletid på 10 minutter. Jeg har ikke tenkt å gjøre noe med det, men jeg vil si at dere ikke er nødt til å bruke 10 minutter hver. Det er lov å bruke mindre tid, så kommer vi oss forttere i gjennom. Jeg har 18 stykker på talelisten, så det er bare å regne ut hvor lenge vi skal være her hvis alle bruker 10 minutter. Jeg regner med at det ikke er nødvendig med høytlesing av tariffdokumentet, det har dere fått lest igjennom selv. Så vi går rett på debatten, den første på talelista er Stein Gulbrandsen fra Fagforbundet, og Rigmor Hogstad kan gjøre seg klar.

Rep. nr. 14 - Stein Gulbrandsen, Fagforbundet:

Takk for det, kamerater. Jeg begynner med å takke Roar for en svært god innledning på et godt forslag. Jeg skal egentlig snakke om noe som ikke står i forslaget, som frivilligheten. Etter terroraksjonene 22. juli, er det mange av oss som har hatt mye med Folkehjelpa å gjøre i forhold til den innsatsen de har gjort der, og vi blitt klar over den virkeligheten de jobber i. Her har vi 10000 av mennesker i Norge som bruker fritiden sin på å kvalifisere seg for å gjøre en god jobb i ulike hjelpeorganisasjoner. Som nasjon er vi helt avhengig av den frivillige innsatsen i leteaksjoner og snøskred osv. Det vi blir klar over er at det folk gjør med frivilligheten, når de blir kalt ut for å bistå nødetatene, er det svært forskjellig hva som er lagt til rette av permisjonsrettigheter. Vi vet at regjeringen har gjort en innsats, og stilt en "pott" til disposisjon, men det er ett skille, når folk blir kalt ut for å delta i leting etter folk som antas å være i live kommer denne potten til gode. Da kan man få permisjon med lønn, og arbeidsgiver kan søke om å få dette refundert. Leteaksjoner etter folk som man antar har omkommet, får man ikke støtte til. Mye av letingen skjer jo ikke på kveldstid, det skjer jo stort sett når det er lyst og gjerne på dagtid og kolliderer med arbeidstid. Vi bør ta ett ansvar her. Jeg vet at diskusjonen foregår, men jeg tror vi er avhengig av å få tariffert retten til permisjon, slik at de som blir kalt ut trykt kan gå ut.

Så må vi fortsette samtalen, slik at regjeringen kan få en stor nor "pott" på plass, så arbeidsgiver får refundert de utgiftene. Noen steder er det mange som er kvalifisert ti å være med, så det betyr noe for arbeidsgiver, hos andre er det få så det betyr ingenting, her må vi ha en backing. Jeg fremmer da det forslaget om at vi tar dette med i uttalelsen, så vi kan jobbe videre med det.

Det andre Roar snakker mye om er hva slags samfunn vi ønsker, vår innsats for lavtlønnede. Jobben for at det skal være et gulv, og alt vi står på for å sikre at arbeidsgiverne ikke skal dumpe folk under dette. Det er en innsats vi skal være stolte av og fortsette med. Det vi snakker om på tariffkonferanse etter tariffkonferanse, er problemet med at lønnsforskjellene øker, og problemer med lederlønninger som tar fullstendig av. Vi krever at alle skal vise en ansvarlighet. Statsministeren bruker ulike anledninger til å snakke om det samme. Vi formaner og oppfordrer, men vi får ingen respons, lønnsforskjellene øker, det skaper et samfunn vi ikke ønsker og har ledergrupper som tar av til helt uanstendig lønnsnivåer. Fagforbundet har vi ymtet frem på noen ganger om at skattenivået må vi gjøre noe med, både for å få de inntektene vi trenger for fellesskapet. Vi er også avhengig av å gjøre noe med det for å stanse den uhemmede lønnsveksten. Den største trusselen mot klima- og miljø er vårt kollektive forbruk. Når Roar da snakker om jobben vår for gulvet, heve gulvet, ha et anstendig gulv, tror jeg vi må begynne å snakke om taket. Vi bør ha ikke minimumslønninger, men maksimumslønninger. Jeg vil da på vegne av Fagforbundet, få i gang den debatten fordi vi faktisk mener alvor, at vi må slutte med formaninger og oppfordringer til moderasjon for alle.

Vi vil fremme forslaget om at vi tar inn ett nytt siste avsnitt i kapittel andre grupper, hvor vi sier at oppfordringer og formaninger synes ikke å gi noen effekt i forhold til ukontrollert vekst i lederlønninger. Det må innføres skattetilak som sterkt begrenser den ukontrollerte veksten i lederlønninger. All inntekt over 1,5 million kroner må beskattes 100%. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Stein, da er det Rigmor Hogstad sin tur, Helene Skeibrok fra LO Hedmark kan gjøre seg klar.

Rep. nr. 133 - Rigmor Hogstad, Fellesorganisasjonen:

Dirigent, Representantskap. Likelønn er og vil fortsatt være FO sitt viktigste krav, inntil vi kan si det ikke lenger er ett problem. Vi kan ikke si mange nok ganger, og det kan ikke sies høyt nok. Typiske kvinneyrker blir ikke verdsatt tilstrekkelig lønnsmessig, og det gjelder gjennomgående i hele arbeidslivet. Det er kvinner med 2 til 4 års universitets- og høyskoleutdanning som har den største likelønnsutfordringen. Kvinner blir også hengende etter menn ved kompensasjon for etter- og videreutdanning. Deres lederansvar verdsettes lavere. Disse kvinnene arbeider for det meste i offentlig sektor. Gjennomsnittlig industriarbeiderlønn er nå på 375 000 kroner, det er 15000,- kroner mer i årslønn enn topplønnen for en sosionom i kommunal sektor. Lavtlønnsgrensen er nå på 335000,- kroner, en barnevernpedagog med 4 års ansiennitet tjener mindre enn dette i kommunene. Det vil si: At nyutdannede barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere pr. definisjon er lavtlønnede i det de avslutter sin 3årig utdanning med dertil tilhørende studiegjeld. Det er med andre ord ikke sånn, at fordi våre medlemmer har en høyere utdanning så er de høyt lønnet.

LO satser nå på å rekruttere medlemmer med høyere utdanning, da må det også synes i praktiseringen av lønnspolitikken, at LO er en organisasjon også for disse, ikke bare i vedtak og programmer. LO må prioritere utdanningsgruppene like sterkt som lavtlønnsgruppene.

FO er i år innstilt på ett moderat oppgjør. Vi ser at konkurranseutsatt næring har store utfordringer, og det er viktig i tiden fremover å hindre økt arbeidsledighet. Men det må ikke føre til at våre medlemmer blir ytterligere hengende etter lønsmessig i det kjønnsdelte arbeidsmarkedet.

I urolige økonomiske tider er velferdsstaten særlig viktig. Kvinner med høyere utdanning er bærebjelken i velferdsstaten, deres kompetanse må verdsettes og likelønn må prioriteres.

Retten til heltid er ett viktig likelønnsbegrep. Rett til heltid sikres best gjennom økt grunnbemanning, fordi sykdom og permisjon vil være konstant, dette må tas høyde for når turnuser settes opp. Helse og sosialtjenester må leveres også utenfor normalarbeidsdagen, våre medlemmer må være på jobb når andre kan være hjemme med familie og venner. Dette må kompensere. Økt kompensasjon vil være ett viktig grep for likelønn, samtidig som det sikrer tilstrekkelig kompetanse på kveld, natt og i helgene. Det fortjener medlemmene og brukerne av tjenestene. Alle virksomheter, både de offentlige og de private er avhengig av kompetanse. Kompetanse i form av erfaring og ansiennitet er en viktig og til dels kritisk kompetanse. Våre

medlemmer i offentlig sektor er stabile arbeidstakere, arbeidstakere som blir værende i sitt ansettelsesforhold, denne lojaliteten må også verdsettes. I dag vil svært mange av FO sine medlemmer har en topplønn etter 10 års ansiennitet, forlenge ansiennitetsstige vil være ett viktig likelønnsgrep, og ett sterkt signal til de ansatte om at deres lojalitet verdsettes.

Offentlig sektor preges av store omstillinger, store krav til innsparinger, effektivisering og økt fleksibilitet. I dette bildet vil en ofte oppleve reform, omstillings og effektiviseringsstretthet. Det er veldig viktig da å beholde erfarne folk, for å sørge for tilstrekkelig kontinuitet i tjenestene og ta vare på kompetansen.

FO sitt viktigste krav er kampen for likelønn. Vi støtter lavtlønnede kvinners kamp for likelønn, men ulikelønnen er som sagt størst for kvinner med høyere utdannelse. Disse er FO og LO sine medlemmer, det er vårt oppdrag å fronte deres interesser, deres kompetanse og bidrag i velferdsstaten må verdsettes, likelønn må prioriteres. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Rigmor, da er det Helene sin tur, Eva Jenssen fra Arbeidsmandsforbundet kan gjøre seg klar.

Rep. nr.100 - Helene H. Skeibrok, Hedmark fylke:

Kamerater. Tusen takk for en veldig flott innledning Roar. Veldig mye bra temaer og man skulle gjerne ha snakket mye om mange temaer, men det begrenser seg litt i forhold til tiden. Så da tar man det som er viktigst nå i år. Jeg kommer også inn på det som tidligere innleder var inne på. Staten beregner en mangel på mellom 10000 til 18000 helsefagarbeidere i 2020. Rekruttering til denne yrkesgruppen må det jobbes hard med fremover, og vi må benytte tariffoppgjøret i denne jobben her. Dersom ungdom skal søke til helsesektoren må de tilbys hele stillinger. Hvem kan leve på eller gå i banken å få lån på en 13% stilling. Vi er ute på skolene for å prate om faget og prøve å rekruttere til faget.

Det jeg pleier å si er at det er ingen fare for dere blir jo ikke arbeidsledig de neste 20, 30 og 40 årene fremover, men dessverre så har de en veldig uforutsigbar lønn og når du velger dette yrket her, blir det ganske vanskelig å planlegge fritiden din, dessverre. Helsesektoren er basert på turnus, dessverre ser vi at flere og flere fagarbeidere velger å jobbe innenfor andre bransjer. Mange begrunner det med dårlig ubekvemstillegg. Hvis vi skal beholde og rekruttere til helsesektoren fremover, må det tilbys hele stillinger. De ansatte må få kompensasjon for de ubekvemstidene de har.

Det dokumentet som skal vedtas her i dag, er ganske viktig for våre tillitsvalgte ute. Det er dette dokumentet de skal bruke ute, og forklare hva vi i LO faktisk skal jobbe med i årets tariffoppgjør.

Vi foreslår å endre på side 4 i avsnitt 3, hvor det i dag står: *Kampen mot ufrivillig deltid er en viktig del av innsatsen for likelønn.* Foreslår vi å endre dette til: *Kampen for hele stillinger er en viktig del av innsatsen for likelønn.*

Dette er også for å gjenspeile det ned til kravene i pkt. c, hvor det også står om heltid. Vi mener at vi i fagbevegelsen skal snakke heltid, ikke deltid - det kan andre gjøre. Vi skal vise våre medlemmer at det er heltid det dreier seg om og ikke noe annet. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Helene, da er det Eva sin tur og Anders Hovin fra MFO kan gjøre seg klar.

Rep. nr. 68 - Eva Jenssen, Norsk Arbeidsmandsforbund:

Representantskap. Takk Roar for en glimrende innledning. Jeg blir eitrende forbanna på Bernander, ledere og finanstopper har tatt ut 16% i lønnsøkning. Jeg kommer fra en lavtlønnsgruppe, vi har ca 300000.- kroner i året, så skal vi vise moderasjon, det er jo direkte frekt. Dette synes jeg vi skal gjøre noe med.

Jeg har stor forståelse for industrien, og den konkurransesituasjonen de er i. Frontfagmodellen er med på å hjelpe industrien, men det blir feil hvis de lavest lønnede i Norge skal forholde seg til de rammene som industrien setter. Vi er nødt til å gå ut over de rammene, for å få hevet de lavest lønnede sine lønninger. Det gapet mellom en industriarbeider og lavtlønnede blir større og større, fordi vi lever ikke av prosenter, men av kroner og øre. Den 85% som vi har ett garantitillegg på, blir lønna vår lavere og lavere for hvert år som går. Vi er nødt til å gå ut over de grensene som blir satt, for å klare og "spise" opp litt av det lønnsgapet som er blitt.

Lavtlønnsstillegg er viktig, det er ett likestillingstillegg og ett lavtlønnsstillegg, men det er nødt til å bli større enn det generelle tillegget, hvis det skal ha noen virkning. Vi hadde det ett år, det generelle tillegget var på 2 kroner, så var lavtlønnsstillegget på 3 kroner. Det hjalp - vi må tilbake dit. Jeg håper at de som går i front, har det i bakhodet når de starter forhandlingene, for oss er det alfa omega. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Eva, da er det Anders Hovin sin tur, Ove Toska fra EL & IT kan gjøre seg klar.

Rep. nr. 62 - Anders Hovin, Musikernes fellesorganisasjon:

Kamerater. Jeg er relativ fersk i fagbevegelsen, og jeg må si at jeg de gangene jeg har vært med nå er sikkert inspirerende og meget opplysende. Takk for en fin tale Roar.

Kampen for hele stillinger støtter vi. Så til vårt anliggende, LO organiserer også arbeidstakere med lang universitets- og høyskoleutdanning. Denne utdanningen gir ikke nødvendigvis en lønn som står i rimelig forhold til utdanningen. Disse langtidsutdannede medlemmene må vi også ta vare på. Noen har brukt mange år og mye penger i studielån, men det betyr ikke at vi skal føre en mindre solidarisk lønnspolitikk ovenfor disse LO-medlemmene. Jeg vet at dette har vært tematisert i LOs Sekretariat, derfor er det vanskelig å forstå at årets utkast til tariffpolitisk vedtak er så svakt på dette viktige punktet.

Vi vil derfor foreslå ett tillegg under overskriften virkemidler på side 4: I de enkelte områdene kan det gjøres prioriteringer til fordel for grupper som systematisk over tid er blitt hengende etter i lønnsutviklingen, herunder grupper med lang utdanning. Tusen takk for meg.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Anders, da er det Ove Toska sin tur, Mimmi Kvisvik kan gjøre seg klar.

Rep. nr. 6 - Ove Toska, EL & IT Forbundet:

Takk for det dirigent, kamerater. Jeg vil også takke Roar for en veldig god innledning. Det er lagt frem en uttalelse som jeg ønsker å ha litt i tillegg til, endringsforslag, som jeg kommer tilbake til senere i innlegget mitt.

Først dette med lønnsmoderasjon, solidaritet, kollektiv fornuft og andre grep og ansvar som vi i fagbevegelsen har tatt for arbeidsplasser og samfunnsutvikling. Ja det er stikkord som vi alltid har tatt til oss, som vi alltid vil følge opp, så også i år.

Det som skjedde på 90-tallet, med eksplosjon i lederlønninger, aksjeutbytte, bonuser, sluttavtaler osv., ja det var uanstendig og umoralsk. Det viste seg også at forskjellene økte kraftig på 90-tallet. Noen grep har blitt tatt i etterkant, ikke minst da de rødgrønne kom i posisjon i 2005, men det gjenstår ennå en god del.

I Bergens Tidende i dag kan vi lese at 236000 er gitt i lønnsøkning til finanstoppene her i Norge, 2000 kroner er gitt i lønnstillegg til de butikkansatte. Det betyr at finanstoppene faktisk tar ut bort i mot en årslønn i lønnstillegg, mens andre viser solidaritet og måtehold. Det går bare ikke an!

Stein Guldbrandsen var inne på dette med å bruke skatteregime mer aktivt for å ta grep i forhold til dette. Det støtter jeg. Om vi ikke skal skattlegge 100%, så finnes det handlingsrom innenfor dette området også. Poenget er at vi ikke må la skattebøvsnaden fra 2004 begrense handlingsrommet i forhold til å ta tak og begrense sånne forhold.

Ett annet standpunkt som jeg har tatt opp før i Representantskapet, er dette med "kroneralier"? Som vi ser i sving på disse tider. Vi har fortiden en knallsterk krone, det er klart at det ikke er bare lønnsmoderasjon, kompetanse og produktivitetsøkning som er viktig i forbindelse med å ha ett godt, aktivt og trygt arbeidsliv, det handler også om å begrense spekulasjonene som foregår bla. i forhold til dette med valuta.

Det er spekulanter i sving, vi ser at det er roboter som overtar dette, for det går ikke fort nok med bare den menneskelige hånd og pc, men roboter for å få fart på dette som jeg leser i media, disse overtar nå også dette med kjøp og salg. Etter min mening, er tiden inne for å innføre tobenssskatt.

Vi har også en deregulert finanssektor som har eksplodert i størrelse og omfang, som også i samme omgang i perioder må ha pustehjelp, ved at fellesskapet må dra "gullkortet" for at de skal holde hodet over vann. Den samme sektoren er faktisk subsidiert ved bla. at de er unntatt moms. LO har vært pådriver i forhold til å få satt ned en finanskommisjon. Den kom på plass og det er foreslått gode tiltak i finanskommisjonen som det er på høy tid å få satt i sving. Vi kan ikke bare vente på at andre land skal gå foran, det handler om norsk konkurransekraft, da må vi også vise handlekraft fra de rødgrønne på det området også. Jeg etterlyser at LO følger opp sine egne krav om å få nedsatt en finanskommisjon, og de tiltakene som er foreslått der.

Jeg vil komme litt inn på en annen situasjon i forhold til det vi ser rundt om kring i Europa. Vi er veldig opptatt av det som skjer rundt vikarbyrådirektivet, og støtter veldig sterkt de vedtak som er gjort i LOs Sekretariat. Det er også veldig viktig at vi ikke slipper taket på dette, men holder trykket oppe videre på det området. Dette skjer mens vi har en arbeidslivsmelding til behandling. Vi snakker om å gjøre valget i 2013 til ett arbeidslivsvalg, ja da må ikke den rødgrønne regjeringen snuble inn i valgkampen og skape en distanse til fagbevegelsen. Her er det viktig å holde trykket oppe Roar. Vi skal stå på i fellesskap i forhold til det.

I samme situasjonen vi ser rundt oss, gjør et utslag på at det på egenhånd kommer en rekke arbeidssøkende emigranter til Norge. Ikke nødvendigvis gjennom bemanningsbyråer, men på egenhånd, fordi motløsheten er stor fra deres hjemsted. De kommer til Norge, til byene våre. I Bergen der jeg kommer fra, opplever vi å ha fått mange arbeidsmigranter som kom på egenhånd, hvor det ikke er ett godt nok hjelpeapparat til å følge disse opp.

I dag er det frivillige organisasjoner og fagbevegelsen som gjør tiltak for å følge dette opp. I Bergen har vi noe som kalles for "Robin Hood-huset" som vi i samarbeid med for å hjelpe disse arbeidsemigrantene. Men det er viktig at regjeringen følger opp dette, ikke bare sier et ja, reis tilbake hvis du ikke får jobb, vi må prøve å hjelpe disse. Det er stor mangel på arbeidskraft også i Norge, i noen byer rundt om i landet vårt er det opprettet et såkalt Senter for utenlandsk arbeidskraft, det etterlyser vi også i Bergen, vi har ikke det, vi jobber parallelt med kommunen for å få dette på plass. Vi trenger oppfølging og støtte i fra sentralt hold i LO for å få dette på plass. Jeg har snakket med mine gode venner i Stavanger, og der skryter de veldig av Svein Fjellheim, i forhold til det arbeidet han har gjort på dette området, og som sitter sentralt plassert. Så jeg håper at du kan følge dette opp videre på direkten her i fra meg.

Jeg har et forslag som jeg skal overlevere, jeg siterer det ikke. Håper dirigenten kan lese det opp. Takk for meg.

Gerd Kristiansen:

Da var det Mimmi Kvisvik fra FO, neste er Anne Finborud fra Skolenes Landsforbund.

Rep. nr. 38 - Mimmi Kvisvik, Fellesorganisasjonen:

Dirigenter, Representanter. Takk Roar for en bra innledning. Takk til Inntektspolitisk utvalg for et bra grunnlagsarbeid, takk til Sekretariatet for en i all hovedsak en god og helhetlig innstilling og takk til Kongressenteret for en langt mer kvinnevennlig talerstol.

De kvinnelederte utdanningsgruppene er bærebjelken for velferdstjenester med høy kvalitet. Velferdstjenester som ikke bare skal sikre den enkelte innbygger de nødvendige tjenester, men som også skal sikre bærekraftig utvikling og landets konkurransekraft. Kanskje særlig i økonomiske urolige tider som nå, er det avgjørende viktig å styrke velferdstjenestene.

Lønnsoppgjøret i 2012 må være et likelønnsoppgjør. Kvinner med høyere utdanning, er de som kommer dårligst ut lønsmessig i forhold til sine mannlige kollegaer, med tilsvarende utdanningsnivå. En generell heving av lønn og status i helse og sosialsektoren er viktig. FO krever økt verdsetting av disse kvinnelederte områdene. Ulik lønn mellom langtidsutdannede i offentlig og privat sektor, og mellom kvinnelederte og mannsdominerte områder i offentlig sektor må bekjempes. FO erkjenner at i økonomisk urolige tider krever moderasjon. Det er viktig at lønnsoppgjøret ikke fører til økt arbeidsledighet. Dette er imidlertid ikke til hinder for en klar likelønnsprofil på oppgjøret.

Høyt utdannede kvinner i helse- og sosialsektoren må prioriteres. Slik talte FO sitt landsstyre, det var ikke Sara Tusstad.

Likelønn er hovedkravet for FO i dette tariffoppgjøret forskjellen mellom kvinner og menns lønn er størst for de med universitets- og høyskoleutdanning av 2 til 4 års varighet. Det vil blant annet si FOs barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere, 26000 og vel så det av LOs medlemmer med høyere utdanning. Kvinners lønn utgjør her 79% av menns lønn, mens tilsvarende andel er 89% i det offentlige generelt og 83% i det private generelt. Dette er saldotall for 2010. Vi vet fra Fafo-forskning at flertallet av de med høyere utdanning av omfang 2 til 4 år befinner seg i andre hovedsammenslutninger enn i LO. Vi vet at disse sammenslutningene - eller la oss si denne sammenslutningen UNIO - har stort press og en markant profil i forhold til likelønn. Det betyr at også vi i konkurransen om disse medlemmene må ha det. Da blir begrepet uttelling for god kompetanse for svakt, sånn som vi ser det.

Jeg mener at Representantskapet bør gå for å rette dette, fra god kompetanse til høyere utdanning. Da er mitt endringsforslag til avsnittet under virkemidlene s. 4 annet avsnitt: *God kompetanse, endres til høyere utdanning, setningen som da vil stå igjen lyder som følger: I tillegg til at lavtlønnsproblemet i stor grad samtidig er ett likelønnsproblem, er det klart at mange kvinnelederte yrker gir lav uttelling for høyere utdanning.* Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Mimmi, da er det Anita Finborud sin tur og Janita Blomvik fra Norsk Arbeidsmandsforbund kan gjøre seg klar.

Rep. nr. 95 - Anne Finborud, Skolenes Landsforbund:

Kamerater, dirigenter. Jeg vil først slutte meg til de som har gitt honnør til deg som LO leder Roar. Det var en god innledning.

Jeg snakket med noen i pausen, og vi som har hørt på disse innledningene over år, har sagt at "nå begynner det virkelig å bli noe", det skal du legge deg på minne, allikevel så mangler du noe. Alle kan bli bedre, det skylder du LO kongressen.

Jeg håper det blir et samlet Representantskap som slutter seg til forslaget som ble fremsatt av MFO. Jeg vil sitere noe som Sekretariatet sluttet seg enstemmig til i går: *En revidert handlingsplan for rekruttering av arbeidstakere med høyere utdanning for perioden 2010 – 2013*, dette ble vedtatt først, så kom den tariffpolitiske uttalelsen etterpå.

I første av snitt i denne handlingsplanen ser jeg for meg 6 satsningsområder. Ett av dem er at utdanning skal lønne seg. I saksfremstillingen blir det vist til at kongressen vedtok at rekruttering av arbeidstakere med høyere utdanning skal være ett satsningsområde i kongressperioden. Som tiltak vedtok kongressen da at LO må profileres enda tydeligere, som en organisasjon for personer med høyere utdanning. Videre i saksfremstillingen, så siterer de Fafo-rapporten som sier: *Fagorganisering av arbeidstakere med høyere utdanning viser at arbeidstakere med høyere utdanning organiserer seg av samme grunn som andre.* De ønsker tryggheten medlemskapet gir, samt hjelp til å ivareta lønns- og arbeidsvilkår. Vi har harde motparter i offentlig sektor også. Dette er områder LO tradisjonelt er sterke på.

Kongressen vedtok at: *LO må profileres enda tydeligere som en organisasjon for personer med høyere utdanning.* Kongressen vedtok også et mål for kongress-perioden, at LO og forbundene må profilere seg i større grad mot denne gruppen, både lønnspolitisk og samfunnspolitisk.

Et enstemmig Sekretariat har i går sluttet seg til følgende tiltak: De tariff- og inntektspolitiske vedtakene i LO, må legges til rette for en tariff- og inntektspolitikk som også treffer grupper med høyere utdanning. Jeg regner med at dere da forstår hvorfor jeg sier at det Roar må øve litt mer på er å få frem dette perspektivet i lønnspolitikken. Det er en solidarisk tanke, og jeg regner med at det bare er en systemsvikt i at Sekretariatet først slutter seg til dette, for så litt etterpå ikke ta hensyn til dette når de lager en tariffpolitisk uttalelse. Jeg finner ikke igjen mye av tankegodset eller holdningene i det siterte, eller i årets tariffpolitiske uttalelse. Vi erkjenner selvfølgelig at vi ikke klarer å rette opp hele systemfeilen her, men vi kan redde stumpene ved og ikke skape noen uenighet i denne salen i dag i forhold til det forslaget MFO har fremsatt, og som er at i de enkelte områdene, kan gjøres prioriteringer til fordel for grupper som systematisk over tid er blitt hengende etter i lønnsutviklingen, herunder grupper med lang utdanning. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Anne, da er det Janita Blomvik, Arbeidsmandforbundet sin tur, den neste på talerlista er Rolf Bersås.

Rep. nr. 66 - Janita Blomvik, Norsk Arbeidsmandsforbund:

Kamerater. Jeg kommer i fra lavtlønnsgruppene. Jeg må innrømme at når jeg slår på nyhetene og leser avisene i de siste dagene, og ser NHO og media går ut og påstår, at nå er det moderasjon før lønnsoppgjøret igjen, blir jeg lynende forbanna.

Min gruppe, lavtlønnsgruppene er de eneste gruppene i Norge som har vist moderasjon år etter år i lønnsoppgjørene.

Alle andre henter ut lokale tillegg når de kommer hjem igjen, vi får det vi får i de sentrale forhandlingene. Når det kommer til våre grupper, vi fikk ca 3% på lønnsoppgjøret sist, mens lederlønningene steg med 16%, det viser litt av forskjellene og hvorfor jeg blir forbannet. Det er "moderasjon", det kan de ta selv, jeg blånekter å være med på moderasjonstanken på dette lønnsoppgjøret her nå. Min lønnsgruppe og lavtlønnsgruppene skal denne gangen her ha alt. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Janita, da er det Rolf Bersås sin tur, Kenneth Larsen fra FO kan gjøre seg klar.

Rep. nr. 107 - Rolf Bersås, Rogaland fylke:

Dirigent, kamerater. Jeg er glad når Roar holder innledningen sin, og er så presis på mange måter, samtidig som han sier at LO står for den kollektive fornuften. Da er det slik at våre venner i Regjeringen bør høre på den kollektive fornuften, og den fornuften som Sekretariatet gjorde i forbindelse med at de anbefaler Regjeringen å si nei til vikarbyrådirektivet. Veldig bra Roar.

Samtidig er det jo sånn at de fleste av oss, som Stein og Ove påpekte i forhold til skatt. De fleste av oss tåler å betale litt mer til fellesskapet, det støtter jeg 100%. Dette er veldig, veldig viktig fremover å tenke på det, så kan vi heller løfte opp "gulvet" noe mer.

Jeg er fylkesrepresentant, i denne funksjonen har man jo mange oppgaver for å målbære det som de du representerer er opptatt av. Jeg synes det er veldig flott at Ove Toska også har sett det lønner seg å ha en statssekretær fra Rogaland som har blitt vår klagemur noen ganger - på godt og vondt. I dag synes jeg Roar er veldig god, han bruker utestemmen på NHO og Virke, som regel så bruker han den på meg.

Jeg har levert et forslag i forhold til tariffoppgjøret. Dette forslaget bunner ut i fra Fellesforbundet sine avdelinger i Rogaland, og går på allmenngjøringsloven. I 2008 trådte allmenngjøringen på Verkstedsoverenskomsten for skipsverftene frem, 1. til 3. år etter den ble gjort på petrokjemiske anlegg. NHO og de i verftet har satt i gang en voldsom kamp i forhold til dette her, for å kneble og gå til EU for å tvinge igjennom retten til å betale dårligere lønn til utenlandske arbeidstakere, enda dårligere enn den de har i dag. De fikk støtte i EFTA-retten i Luxembourg, i forhold til en uttalelse 23. januar, og den setter 100 års forhandlinger til side. De sa i retten at direktiv 9671 EF tillater ikke en EØS stat å sikre arbeidstakeres utsendt i dets territorium, fra en annen EU stat kompensasjon for utgifter til reise, kost og losji for arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, med mindre dette kan rettferdiggjøres på grunnlag av bestemmelser om offentlig orden. Videre sier EFTA-retten at utenbystillegget ikke er en del av minstelønna og er konkurransevidende. Det er jo en uttalelse, men hva kommer vår domstol til å si, det bekymrer mine kamerater i Fellesforbundet veldig i Rogaland.

Da er det slik at allerede i den første landsomfattende tariffavtalen for verkstedindustrien, som arbeidsgiver og Fagforbundet inngikk i Norge i 1906 slår fast: For den som må jobbe utenfor hjemmet, skal de gis 10% utenbystillegg, og arbeidsgiveren skal tilby ordentlig kost og losji.

100 år etter sier en domstol i Luxembourg, at disse avtalepunktene ikke er forpliktene lønn. Vi kan jo ikke som fagbevegelse akseptere at byråkrater og noen domsmenn, som vil overgå hverandre for å kneble arbeidstakerne, skal sette ned foten for noe som er en selvfølge for oss. Om ikke dette blir stoppet, hva er da det neste, det er ting som en må stille spørsmål ved. En slik rett til å gripe inn i våre forhold, ble høylytt benektet fra regjeringen og stortinget da EØS-avtalen ble inngått i 1993.

Derfor ønsker jeg å fremme ett tilleggspunkt på s.6, mellom andre og tredje avsnitt som sier: *LOs Representantskap samlet 21. februar, krever at myndighetene stopper dette angrepet mot allmenngjøringsloven og norske lønnsforhold. På hvilken måte og hvilken lovhjælp, må regjeringen med alle sine jurister avklare. Norsk arbeidsliv skal ikke inn i det tvangsregime som EFTA-domstolen legger opp til.* Takk for oppmerksomheten.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Rolf. Nå er vi kommet halvveis på talelista, jeg har tenkt å sette strek, hvis det er noen som har forslag i salen, må dere komme opp med det mens Kenneth snakker, så siterer jeg forslagene etter at han har hatt ordet. Vær så god, Kenneth.

Rep. nr. 39 - Kenneth Larsen, Fellesorganisasjonen:

Dirigent, Representantskap. Takk til deg Roar for et inspirerende innlegg. Jeg har tro på at når LO vil og har LO styrken til, både å gjøre noe med Stein sitt utgangspunkt å stoppe en fullstendig vill lederlønnutvikling og gjøre noen drastiske grep knyttet til kvinnene.

Da jeg snakket med medlemmene våre ute, er det disse to områdene som gir sterkest reaksjoner. Folk spør: "hvor er middelet til LO for å påvirke den lønnsutviklingen blant lederne? Og få i gang tiltak som gjør at dette kan komme inn i kontrollerte former?". Stein, med Ove sin moderasjon er det en måte å gripe fatt i dette på.

Så viste du Roar til likelønnutviklingen de siste 10 årene. Det er viktig å synliggjøre der det skjer en utvikling. Men en utvikling på 2% i løpet av en 10 års periode, med de store avstandene vi faktisk snakker om her, er det for dårlig. Det er langt større forventninger ute blant medlemmene i LO på at vi skal bruke virkemidler som faktisk gjør at likelønn ikke blir realitet i 2060, men innenfor en overskuelig fremtid, som feks. i neste kongressperiode er mulig å se tydelige resultater av likelønnutviklingen.

Det er riktig det som er vist til tidligere her - både fra SL, MFO og FOs representanter - at kongressen 2009 slo fast at det var to helt sentrale mål for tariffpolitikken vår: lavlønn og likelønn. Da kommer vi til neste kongress, hvis vi ikke får noen tydelige virkemidler i dette oppgjøret med resultater som dessverre ikke er fagbevegelsen verdig.

Jeg ønsker å fremme et forslag som LO selv refererte til når Likelønnskommisjonens rapport var til høring. I høringssvaret der viser LO til mange virkemidler, både struktur men også på lønnspolitiske virkemidler. Bla. at regjeringen må delta i et 3-parts samarbeid, for å gi et betydelig løft for de kvinneorienterte gruppene.

Jeg ønsker en tilleggssetning under punktet virkemidler, tredje avsnitt og ny setning: *En slik satsing vil også innebære ett 3-partssamarbeid mellom regjering og partene i arbeidslivet.* Takk for meg.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha, Kenneth. Da skal jeg referere talelista, Gunn Elin Flakne, Torbjørn Bongo, Kjell Borglund, Peggy Hessen Følsvik, Vidar Stang, Steffen Høiland, Jan Davidsen, Jan Olav Andersen, Arve Bakke, Mona Bjørn. Er det da noen som har tegnet seg og ikke var på den lista? Det er det ikke.

Da er det forslagene:

1. Endringsforslag fra Mimmi Kvisvik, FO:
Endringsforslag til hovedlinjen for hovedtariffoppgjøret 2012, under virkemidler s. 4, andre avsnitt: God kompetanse, endres til høyere utdanning. Setningen vil da lyde: I tillegg til at lavtlønnsproblemet i stor grad, samtidig er et likelønnsspørsmål, er det klart at mange kvinnedominerte yrker gir lav uttelling for høyere utdanning.
2. Forslag fra Ove Toska, EL & IT Forbundet:
Til punkt 3, krav til den økonomiske politikken, tillegg endringsforslag i siste avsnitt, inn etter komma i første setning:
Da står det?... sin rentesetting, men det er viktig å minne om at det svært lave rentenivået alene gir lite handlingsrom inn etter siste setning: LO etterlyser tiltak fra Regjeringen, som er foreslått i Finanskomisjonens innstilling.
3. Forslag fra Stein Guldbrandsen, Fagforbundet:
Nytt siste avsnitt i kapittel andre grupper, oppfordringer og formaninger synes ikke å gi noen effekt i forhold til ukontrollert vekst i lederlønninger, det må innføres skattetiltak som sterkt begrenser den ukontrollerte veksten i lederlønninger, all inntekt over 5 millioner kroner må beskattes 100%.
4. Forslag fra Stein Guldbrandsen, Fagforbundet:
Frivilligheten, Norge er helt avhengig av frivilligheten, titusener bruker fritiden for å kvalifisere seg for å gjøre en god jobb i leteaksjoner, og de brukes av nødetaten. Problemet er at mange ikke får permisjon med lønn, for denne samfunnsnyttige innsatsen. De må få tariffert retten til permisjon, når kvalifisert personell blir utkalt av nødetatene, staten må refundere lønnsutgiftene.
5. Forslag fra Rolf Bersås, Rogaland fylke:
Inn mellom andre og tredje avsnitt på s. 6: LOs Representantskap samlet 21. februar, krever at myndighetene stopper dette overgrepet mot allmenngjøringsloven og norske lønnsforhold. På hvilken måte og med hvilke lovhjemmel får regjeringen med alle sine jurister avklare. Norsk arbeidsliv skal ikke inn i det tvangsregime som EFTA-domstolen legger opp til.
6. Forslag fra Anders Hovind, Musikernes fellesorganisasjon:
Tillegg til tariffpolitisk vedtak, en ny setning s. 4 avsnitt 2: ? sektor bør reduseres, forslaget lyder: I de enkelte områdene kan det gjøres prioriteringer til fordel for grupper som systematisk over tid er blitt hengende etter i lønnsutviklingen, herunder gruppe med lang utdanning.
7. Forslag fra Helene Skei Brock, Hedmark fylke:
S.4 avsnitt 3, kampen for hele stillinger er en viktig del av innsatsen for likelønn. Jeg oppfatter det dit hen at du vil bytte ut hele stillinger med ufrivillig deltid? Ja.

8. Forslag fra Kenneth Larsen, Fellesorganisasjonen:

Det lyder sånn, en sånn satsing vil også innebære en 3-partssamarbeid mellom regjeringen og partene i arbeidslivet, dette skal inn på punkt 4, lønnsdannelse under virkemidler, tredje avsnitt, så det blir en ny setning der.

Det var forslagene som vi har fått på bordet, finnes det flere i salen? Det gjør det ikke, er dere enig i at vi setter strek? Det virker det som at salen er enig i, da er strek satt. Gunn Elin Flakne, Fagforbundet får ordet, og neste på lista er Torbjørn Bongo, Norges Offisersforbund.

Rep. nr. 111 - Gunn Elin Flakne, Sør-Trøndelag fylke:

Takk for det. Dirigent, kamerater. Roar i dag var du god! Du tok opp et tema som er uhyre viktig, det var ulempe tilleggene. Jeg skal poengtere det sett i forhold til dette med hele stillinger. Det er ett krav som fagbevegelsen har jobbet mye med over lang tid, og som man ikke har lyktes fullt ut med. Folk snakker om at det gjelder bare helse, det er feil, det gjelder renhold og hotell, ja det gjelder snart hele samfunnet. Helene sitt forslag støtter jeg fullt ut, bare så det er sagt. Dette er den største samfunnsutfordringen innenfor arbeidslivet vi har. Det gir oss ikke bare et A og B delt arbeidsliv, men og et C delt arbeidsliv. Kjære kamerater det er skummelt. Argumentasjon for hele stillinger kjenner vi godt, rekruttering til yrker, tap av pensjon, problemer med å få lån, forskjellsbehandling, vi kan nevne det i fleng. I forbindelse med den diskusjonen rund hele stillinger, er det blitt satt søkelys og fokus på helgejobbing, det har du og Roar hjulpet oss med. Vi vet, at skal samfunnet gå rundt, må vi ha folk til alle døgnets tider - alle dager hele året. Nei vi skal ikke ha en diskusjon rundt helgehypighet, den diskusjonen har tatt en helt feil retning, vi skal sette fokus på ubekvemstilleggene.

For 30 år siden ble jeg utdannet hjelpepleier, for øvrig verdens beste yrke, da hadde jeg 16,50 i lørdagstillegg. Det var ganske mye, i dag ville jeg hatt 35 kroner, altså 29,50 på 30 år, det utgjør ca. 66 øre pr. år i lønnsøkning. I andre yrker også har det stått helt i ro og beveget seg lite, det er uhørt. Det blir helt feil når det lønner seg å ta en vakt på en torsdagskveld kontra lørdag, det skjønner vi alle. Vi må ha en markant økning i disse tilleggene, det er ett godt virkemiddel, for likelønn og for hele stillinger. Her må alle sammen hjelpe til, også de som ikke har medlemmer som jobber helg, fordi dette er en viktig kamp for likelønn, for et godt samfunn å bo i og for det som LO jobber for samhold, solidaritet og likhet. Til lykke med oss.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Gunn Elin, da er det Torbjørn Bongo sin tur, og Kjell Borglund kan gjøre seg klar.

Rep. nr.63 - Torbjørn Bongo, Norges Offisersforbund:

Dirigent, ærede forsamling. Den som tar ansvar får ansvar og tillit. I Offisersforbundet mener vi at det å ta ansvar kjennetegner norsk favor, i særdeleshet denne sal.

Det gjør også at vi stiller oss bak innstilling sånn som den ligger i dag, vi mener at det er en ansvarlig innstilling. Men når vi tar ansvar, så forventer vi at de som er rundt oss gjør det samme. Derfor dirigentbord forventer vi, at dere klart og tydelig kommuniserer dette til alle som trenger å høre det, der har dere en jobb å gjøre.

Det at vi vil ha ett ansvarlig oppgjør, gjør at vi også stiller oss bak frontfagsmodellen. Samtidig er vi glad for en formulering som står i innstillinga, den lyder som følger: Vi skal ha et oppgjør som gir forsvarlige rammer for hele arbeidslivet. Det skal ikke være hinder for at grupper som systematisk henger etter skal få osv.

I Offisersforbundet representerer vi faktisk en slik gruppe. Konsekvent siden 2006 har vi hatt følgende bilde: Vi har staten versus privat sektor, som vi så her på plansjen. Mulig at vi skulle ha korrigert for en slik engangs effekt i 2010, som det så fint heter når store bedrifter legger frem regnskapet sitt. Når vi går videre, så ser vi at Forsvaret ligger konsekvent under staten, offiserene ligger konsekvent under Forsvaret, kompanisjefen og troppsjefen som er ute og jobber ligger konsekvent under generalen. Dirigent det mange grunner til at vi opplever akkurat dette, men det vi kan slå fast er at vi ikke kan ha det sånn, det kan ikke fortsette, vi trenger en ny kurs. Vi er klar over at dette ordner vi ikke på en, to, tre, men jeg er trygg på at i denne salen her også forstår de utfordringene vi har.

Så dirigent, innstillingen er forsvarlig, innstillingen gir også rom for at vi kan ta opp våre utfordringer for våre medlemmer, derfor støtter Offisersforbundet den innstillingen som den foreligger. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Torbjørn, da er det Kjell Borglund sin tur, Peggy Hessen Følsvik kan gjøre seg klar.

Rep. nr. 65 - Kjell Borglund, Norsk Arbeidsmandsforbund:

Dirigent, kjære venner. Jeg støtter i hovedsak den innstillingen som legges frem her, den er god, og den vil sørge for at vi bevarer et godt og anstendig arbeidsliv i fremtiden, også for vikarer. Jeg vil benytte sjansen til å sende en tidlig påskehilsen til Helga Pedersen og stortingsgruppa, husk at nå er det stor skredfare, og det er ingen skam å snu. God påske.

Gerd Kristiansen:

Da var det Peggy Hessen Følsvik, Handel og Kontor, Vidar Stang fra Fagforbundet kan gjøre seg klar.

Rep. nr. 45 - Peggy Hessen Følsvik, Handel og Kontor:

Kjære Representantskap, dirigenter. Roar takk for en god innledning. Jeg vil starte med å si at Handel og Kontor er fornøyd med dagens forslag til hovedlinje for hovedoppgjøret. Vi ønsket oss forbundsvisse oppgjør, og dagens tall fra TBU bekrefter at vi har en jobb å gjøre for våre lavtlønnsområder, og har en tilgodelapp å utløse på Solli plass, og det gjør vi best med et forbundsvist oppgjør.

Uttalelsen tar opp utfordringene våre når det gjelder de viktige punktene som ufrivillig deltid, heretter skal vi kun si retten til heltid. Kompetanseutvikling, seriositet og samarbeid som forutsetning til den norske arbeidslivmodellen. Alle disse utfordringene, spesielt varehandelen som bransje, og med sine snart 370000 ansatte, må tas på alvor dersom den ønsker å fremstå som en seriøs bransje.

Ett av de viktigste punktene for oss, er avsnittet i uttalelsen om arbeidstid. Siden åpningstidsloven ble fjernet av Bondevik-regjeringen i 2003, har de store bransjene levd i en unntakstilstand når det gjelder arbeidstidsbestemmelsene. Sammen med åpningstidsloven forsvant de ansatte i varehandelen sitt vern mot natt- og helgearbeid. De var ikke lenger verna etter arbeidsmiljølovens bestemmelser. Det som skulle vært en av de viktigste verktøyene for oss, for å kunne påvirke arbeidstiden til de ansatte, ble fjernet med ett pennestøk. Det har ført til at vi i dag ser en utglidning når det gjelder arbeidstid/åpningstid, som fører til at stadig flere må arbeide på det som jeg tror de fleste her i salen oppfatter som ugunstig tider, samtidig som det har ført til utstrakt bruk av deltidsansatte.

I dag er det faktisk bare 30% av stillingen i varehandelen som er fulltidsstillinger, og disse 30% er i hovedsak besatt av menn. Det er sagt mye bra om retten til heltid her i dag, så jeg skal ikke bruke mye mer tid på det, annet enn å si at vi støtter disse gode forslagene fullt ut.

Uttalelsen slår fast at gode og forutsigbare arbeidstidsordninger, er viktige rammebetingelser for virksomhetene og for de ansatte. Hvis dette prinsippet skal bli gjeldene også innenfor denne bransjen, er det flere ting som må på plass. Det første er at det må bli slutt på nesten 10 års unntakstilstand, loven må bli lik for alle, også de ansatte i varehandelen. Vi må få en arbeidsmiljølov som gjelder for alle.

Det neste er at arbeid på ugunstige tider som kveld, natt og helger, må gi uttelling i lønn for denne gruppa. Jeg er glad for at du tok opp akkurat det Roar, Det gjelder etter hvert også i større og større grad ansatte i varehandelen. Det bør derfor ikke overraske noen, at vi vil ha med oss krav om en betydelig øking av ulempetilleggene når vi møter arbeidsgiverne til kommende forhandlinger. Dette er rammebetingelser som er avgjørende for våre konkurransevilkår, fremtidig rekrutteringsevne og seriositet i bransjen generelt.

Sist men ikke minst, må vi ha verktøy på lik linje med andre grupper. Det vil gjøre sitt til at ansatte i denne bransjen kan få en arbeidstid som de kan leve med. Jeg ber dere lese spesielt punkt 5B i forslaget til uttalelse. Vi ber om salens tilslutning til at dette må omfatte den gruppa som jeg her snakker om.

Handel og Kontor støtter Sekretariatets forslag til tariffpolitisk vedtak, og vi ønsker alle lykke til med det kommende oppgjøret.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Peggy, da er det Vidar Stang, Telemark fylke. Vær så god.

Rep. nr. 104 - Vidar Stang, Telemark fylke:

Dirigent, kamerater. Jeg representerer Telemark, og er leder i LO i Telemark, et av prøvefylkene. Det er noe som jeg er veldig stolt av, og er veldig glad for at jeg får et mye bedre innblikk både innenfor privat sektor og ikke minst innenfor det samarbeid som kan gjøres.

Jeg har lyst til å ta opp ett par ting: For det første Roar, en glimrende innledning. Det gjør meg stolt av å være i en bevegelse som dette, være til stede i et sånt politisk verksted som dette er og som vil føre lønnsdannelsen i Norge på et akseptabelt nivå. Et nivå som jeg synes noen ganger vår statsminister burde tatt innover seg. Jeg hørte at han maner til moderasjon blant partene.

Så lenge jeg har vært med i denne bevegelsen, har jeg aldri opplevd at bevegelsen ikke har tatt det ansvaret som må gjøres. Han burde vært litt mer presis ovenfor andre folk i dette samfunnet, som ikke er med på å ta dette ansvaret. Nå leste vi nettopp om Finansnæringen som henter ut mange flere prosenter enn det våre medlemmer gjør. Han burde vært direkte mot dem, og bedt dem ta et ansvar de også. Vi – samfunnet - er med på å bidra til at når finansnæringa har problemer, går vi inn med felleskassa og ordner for dem. Da burde de også ta det ansvaret når det gjelder lønnsdannelsen for seg selv - og da tenker jeg spesielt på lederne. Dette er en ting som vi må ta tak i. Jeg synes det forslaget til Stein Guldbrandsen er veldig viktig, og det skal vi alle sammen ta med oss.

Jeg har lyst til å si noe om utfordringene. I Telemark blant landbasert industri er det bekymring når det gjelder lønnsdannelsen. Vi har et olje-Norge nå som til de grader finner det ene feltet etter det andre, som ser bare lysninger. De vil nå, hvis vi ikke greier å ordne opp i våre egne rekker, stikke av med store lønnsforskjeller. Lønnstillegg som gjør at den industrien mister sin kompetanse, som igjen vil være med på at vi blir dårligere konkurranseutsatt. Dette her er viktig, her må vi vise solidaritet.

Jeg tror at innenfor offentlig sektor, ikke på lavtlønn, men vi ser at våre lederlønninger øker på rådmenn og oppover. På bakgrunn av dette har vi i Fagforbundet sagt at vi burde ha sentrale oppgjør, men det vil ikke KS, de vil gjerne ha dette lokalt, slik at de kan fordele dette, og mest til sine ledere. De får ikke den fordelingen til våre lavtlønnede som har vært oppe, det er veldig lite å hente, men vi vil gjerne være med på det, men da må også KS ta sitt ansvar når det gjelder å gi sentrale oppgjør ellers vil også det falle bort.

Vi vil støtte det forslaget som er, og lykke til med de forhandlingene. Jeg er overbevist om at våre ledere vil ha en ansvarsfull politikk også når det gjelder dette. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Vidar, da er det Steffen Høiland, Fellesforbundet, neste på talerlista er Jan Davidsen.

Rep. nr. 30 - Steffen Høiland, Fellesforbundet:

Kjære kamerater. Jeg synes det er et bra forslag til uttalelse som foreligger fra Sekretariatet. Jeg vil allikevel anbefale at vi slutter oss til tilleggsforslaget fra Rolf Bersås på vegne av Fellesforbundet avdeling her i Rogaland. Jeg synes uttalelsen er bra, for han peker på mange viktige utfordringer som vi står ovenfor fremover. Jeg tenker spesielt på dette med det todelte arbeidslivet, eller de store forskjellene i næringslivet. Hvordan skal vi møte dette, hvis det på sikt fortsetter å tilskjerpe seg, vi har en del av næringslivet som går så det griner, og en annen del av den eksportrettede industrien sliter, da får vi den utfordringen som forrige taler var inne på. Jeg tror det er veldig viktig, at hvis dette får fortsette må vi finne noen løsninger.

Lavtlønnsproblematikken, der tror jeg det er viktig at vi hele tiden tenker oss om, og kanskje tenker nytt. Vi har hatt lavtlønnsprofil på mange oppgjør, allikevel ser vi at gapene mellom de enkelte gruppene består mer eller mindre. Et solidaritetsoppgjør, hvis vi snakker om det, må det være solidaritet for alle. Og solidaritet for meg er mest til de som har minst.

Vi må muligens ta med oss til bake til forbundene at vi må skjerpe inn lavtlønnsprofilene enda mer, sånn at man kan få en effekt.

Så er det utfordringene knyttet til innleie. Jeg ser at Sekretariatet konstaterer at 3-partssamarbeidet trues av økende useriøsitet i arbeidslivet. Endring av utleiereguleringen gradvis fremstår som en kanal for å omgå grunnelementene i vår arbeidslivmodell. Jeg er glad for å høre at LO vil skolere sine tillitsvalgte for at vi skalkunne gjøre vår del av jobben bedre, men regjeringen må være med videre.

Vi kan ikke snakke om vikarproblematikken uten å komme inn på vikarbyrådirektivet. Det er skapt bred debatt i forbund, LO og AP. Engasjementet og debatten som har vært, har vært bra og det har vært stort trykk, men vi må hele tiden passe på at det er en kunnskapsbasert debatt. Når fagorganisasjoner med 1,1 millioner medlemmer stiller seg bak et reservasjonskrav, så har ikke de vikarierende motiv, heller ikke de mange lokallagene i mitt eget parti, Arbeiderpartiet som stiller seg bak det kravet. I en god debatt må vi og kunne se en sak fra flere sider, AP sin hjemmeside, synes jeg, viser noe ensidig bilde av direktivet. Da vil jeg heller oppfordre regjeringen til å lese teksten 10 alternative spørsmål og svar om vikarbyrådirektivet, som tillitsvalgte i Fellesforbundet har laget. Det tar for seg direktivets tosidige og mer skremmende natur. Samtidig vil jeg utfordre regjeringen til å avvente sin behandling, for å lytte til den debatten som foregår og skal foregå i fylkespartiene i Arbeiderpartiet.

Roar sa at vi er en bevegelse, dette er viktig, vi er en arbeiderbevegelsen. Da forventer jeg at regjeringa hører på LO i denne svært viktige saken. Vi kan ikke ha det sånn at stortingsgruppa til Arbeiderpartiet går til høyre og de borgelige, for å få støtte for et syn som den andre delen av bevegelsen uttrykker så stor skepsis mot. Vi har ikke vikarierende motiv, vi er rett og slett redd for den useriøsiteten som er nevnt i uttalelsen fra Sekretariatet. Disse utfordringene må vi møte i framtiden, for ikke å få mer useriøsitet og større ulikhet.

Noe kan vi ta i tariffoppgjørene, noe må vi gjøre faglig politisk, men det er viktig at vi gjør det som en bevegelse. Så derfor regjeringa hør på oss. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Steffen, da er det Jan Davidsen, Fagforbundet, Jan Olav Andersen, EL & IT kan gjøre seg klar.

Rep. nr. 122 - Jan Davidsen, Sekretariatet:

Fagforbundet - og i dette tilfelle Sekretariatet - vil jeg bruke anledningen til å uttrykke støtte til innstillingen sånn som den ligger, men ikke minst for også knytte en del kommentarer ut i fra den veldig bra innledningen du hadde Roar, men også en del av det som er blitt sagt i debatten.

Vi er veldig stolte over det helhetlige ansvaret som vi tar i det løpende arbeidet som vi gjør. Ikke minst at vi tross alt opp i gjennom tiden, det viser også medlemsutviklingen vår, at vi har en konkret politikk for dette helhetsansvaret. Vi tar et ansvar for de ulike utdanningsgruppene, og sørger for at det er en sammenheng i den tariffpolitikken vi står for.

Det tror jeg at i debatten om likelønn, at vi skal være tydelige på at en ting er kvinners andel av den totale lønsmassen.

Kvinner andel av lønsmassen det skyldes sammensetningen mellom kvinner og menn, hvor du befinner deg hen i de ulike arbeidsstrukturene vi har. Kommunal sektors elendighet i forhold til likelønn, er også knyttet mot at mange av de lavere lønnede mennene vi hadde, ble hevet ut av det tariffområdet vi hadde på 1990 tallet. Det var med på å øke ulikelønnen gjennom kvinners andel av lønsmassen. Det andre er vi man går inn å ser på avtaleverkets innledning på de utdanningsnivåene vi har, er det vanskelig å kjenne igjen tall på 10 til 15% på det, da snakker vi om langt lavere marginer som viser at vi har noe å strekke oss etter, men ikke i den størrelsesorden vi snakker om her. Snakker vi større lønnsforskjeller innenfor de ulike avtalene mellom lavtlønnede, høytlønnede osv., er det vanskelig å finne hjemmel for å gjøre det i den uttalelsen vi her snakker om. En ting er at vi er stolt over at det går bra i dette landet, og vi skal ta vårt ansvar og ikke minst ære for det, men det er og fordi vi har klart å ha en lønnsutvikling som har vært noenlunde parallell for de ulike nivåene. Det tror jeg at mye av den oppslutningen vi har, gjennomslag for politikken vår, er at vi ikke bare har paroler, men faktisk en praktisk politikk bak det og. Det å sammenligne seg med andre som kaller seg for fagbevegelse, som minner mer om interesseorganisasjoner for spesielle yrkesgrupper, eller spesielle sektorer, det er ikke det jeg forbinder med en fagbevegelse, som er i stand til å ta et helhetsansvar som vi gjør. Det skal vi være oppmerksom på når vi nå går videre inn i dette.

Moderasjon kan også svare seg, for moderasjon i dette tilfelle viser at vi i motsetning til mange andre faktisk får ut reallønnsutvikling for medlemmene våre. Vi har faktisk tatt og kombinert det med reformer, og ikke minst skal dette oppgjøret også skape like vilkår for kameratene våre i arbeidsmarkedet, men også å kunne ta omsorgen for de vi har nært på oss. Det er også en del av den helhetspolitikken som vi har all grunn å være frimodig om, og vi burde bruke enda mer i forhold til å få enda flere til å slutte seg til oss.

Retten til hel stilling er det største likestillingspolitiske prosjektet vi skal ta fatt på. Det vi opplever den siste tiden, er jo at det er alt for mange av våre medlemmer og ansatte rundt omkring som tror at det ikke er mulig å gjøre noe med dette. Derfor er det viktig at vi holder fast på det som Helene sa, at vi snakker om retten til hele stillinger. Vi snakker om å organisere arbeidslivet likt, både de manns- og kvinneorienterte områdene, med en rett til hel stilling. Vi må gjennom det synliggjøre hvordan vi skal skape den samme, eller helst bedre både forutsigbarhet, karriereutvikling, trygghet for jobb og alt annet ved å organisere oss gjennom hele stillinger, der hvor i dag deltids rir oss som en mare. Det er en jobb å gjøre i fellesskap.

Da håper jeg at de tiltakene som nå ligger her i denne uttalelsen, både i forhold til å se på ulempetilleggene og grunnbemanningen, blir tatt med i det arbeidet for å få dette til. For dette er det en sammenheng i, i høyeste grad. Jeg blir provosert når jeg hører både Delta og Sykepleierforbundet forteller at det viktigste ikke er hel stilling, men fri hver tredje helg. Ja det er viktig å få fri hver tredje helg, men vi har nok av kamerater vi i egne rekker, i privat sektor, som jobber annen hver helg, og som bare kan drømme om hver tredje helg. Men det vi har sagt, med fornuftig organisering med hele stillinger, skal det være flere å dele på ulempene. Det sier til og med arbeidsmiljøloven, du skal dele på ulempene. Det er også en viktig del av organiseringen av dette, det skal ikke bare være noen som har ulempene, dette skal deles på alle.

For å få det til, kan vi se på ulempetilleggene, vi kan se på måten som vi må bygge opp og organisere arbeidsplassen på. Så får de andre bestemme seg da, er det sann at hver tredje helg som er viktigere enn for å få dette til, ja så lykke på reisen. Dette er for oss et alt for viktig spørsmål til å leke oss på denne måten.

Når det gjelder spørsmål om og noe jeg bekymrer meg for, er arbeidsledigheten blant ungdom, Roar var også inne på dette. Jeg tenker på hva vi selv kan gjøre med det, både rekrutteringspolitikken der vi deltar, og det vi er i ferd med å gjøre, når vi nå ikke lenger spør hva folk kan, men spør om å få se papirene deres. Det er ikke mange steder jeg kunne kommet meg inn i arbeidslivet i dag med min formelle bakgrunn. Jeg var lykkelig og vokste opp i en tid hvor folk ikke var så opptatt av papirene for å slippe meg inn. Vi er selv med på hver eneste dag å trekke stien opp etter oss, med å stille krav til kvalifikasjoner, formell kompetanse som vi selv har basert oss på etter 30 år i arbeidslivet. Vi må også tenke grundig i gjennom hva vi skal gjøre i den praktiske hverdagen for å slippe ungene inn, og hva vi skal få gjort med dette problemet før det vokser over hodet på oss.

I forhold til vikarbyrådirektivet, ga du en veldig grei redegjørelse Roar, på hvorfor vi er litt annerledes i Norge enn resten. Det er fordi vi allerede har bestemmelser i dag som sikrer at vi har medbestemmelse, vi har lover som er annerledes enn resten av både Europa og andre. Det gjør at vi har mer å tape, hvis det som arbeidsgiverne våre, det som du kan se antydninger og føringer fra EU-domstolen, skulle bli også den fremtidige politikken. Derfor er det bra at vi til de grader har synliggjort og ikke minst forklart hvorfor vi har vært i mot det, så håper vi våre politiske kamerater har tatt det med seg i den videre behandling av saken.

Lykke til Fellesforbundet og de andre som skal gå foran. Vi er spent på det som blir lagt som rammer, både på økonomi og alt, men ikke minst er vi sikker på at ut i fra det skal lage en helhetspolitikk som er gjort til d.d., som gjør at vi i høyeste grad skal kunne rekruttere m.m., for de som er interessert i å ta et helhetsansvar, ikke bare grave i egen hage. Takk for oppmerksomheten.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Jan, da er det Jan Olav Andersen, EL & IT, så er det Arve Bakke, Sekretariatet.

Rep. nr. 4 - Jan Olav Andersen, EL & IT Forbundet:

Takk for det dirigent, kamerater. Jeg skal også stille meg i rekken med gratulanter for et glimrende innlegg fra Roar. Jeg har verken endringsforslag eller forslag. Jeg har heller ingen gruppe som er blitt hengende etter over lang tid, som jeg skal gjøre meg til talsmann for. Men jeg har likevel lyst til å knytte noen kommentarer til noen av de tingene som Roar tok opp.

Jeg tror nok det minst kontroversielle du tok opp Roar, startet du med når du gikk veldig klart ut mot nasjonale minstelønninger, der står vi veldig samlet bak. Det er ligger et forslag fra fire stortingsrepresentanter fra Fremskrittspartiet i stortinget, om nettopp å utrede nasjonale minstelønninger. Vi har ingen interesse av en sann type utredning. Vi må være klar over at minstelønninger er en legalisering av ekstrem lav lønn. Det er ikke det vi trenger i Norge, vi trenger system for mer likhet, ikke en legalisering av lav lønn.

Derfor så er vi også for likebehandling av vikarer, selv om vi er i mot innføring av vikarbyrådirektivet, det er faktisk mulig å gjøre begge deler. Det er ingen grunn til å mistenke motstandere av innføring av vikarbyrådirektivet for å være i mot likebehandling av vikarer, det er vi ikke.

Jeg er veldig glad for at uttalelsen, som et alternativ argumenterer for behovet for endringer i allmenngjøringsordningen, som er den ordningen vi har for å sikre lønn i de tilfellene. Regjeringen sin arbeidslivmelding står det i oppsummeringen at allmenngjøringsordningen har fungert godt. Men i Europa-meldingen som kom tidligere i vinter står det at dokumentasjonskravene i den norske allmenngjøringsordningen gjør den ekstra utsatt for rettsforfølgelse i et europeisk system. Det er helt åpenbart at allmenngjøringsordningen fungerer relativt godt når det først er fattet et vedtak om allmenngjøring, men vei dit er bare blitt vanskeligere og vanskeligere. Jeg er helt overbevist om at de endringene som er nødvendige, de må knyttes til prosedyrer og rutiner for å få fattet et vedtak om allmenngjøring, altså dokumentasjonskrav og den skjønsmessige behandlingen som nemnda har. Flere av våre naboland har allmenngjøringsordninger uten den type dokumentasjonskrav, det må være mulig å se på det også her. Jeg er veldig glad for at uttalelsen peker på det området her, selv om jeg for min del har betydelig mer tro på at dette spørsmålet må løses lovveien, enn tariffveien.

Så synes jeg Roar at både du og uttalelsen synliggjør veldig godt ett dilemma knyttet til lønsspørsmålet, når du får store ulikheter mellom ulike bransjer sin situasjon og samtidig ha en målsetting om å holde en sammenpresset lønnsstruktur, for det er viktig, det er vi for. Å holde igjen på lønnsveksten i bransjer som i utgangpunktet går veldig godt, er veldig krevende hvis ikke det blir fulgt opp med andre tiltak for omfordeling. Det er ikke bare sånn at vi er opptatt av å holde en sammenpresset lønnsstruktur, det må ikke være for store forskjeller mellom ulike arbeidstakergrupper. Vi er minst like opptatt av at ikke forskjellene mellom arbeid og kapital skal øke enda mer. Hvis vi da har en politikk for å holde igjen på lønnsveksten uten samtidig å ha en politikk for å ta fatt i det overskuddet som vil bli skapt i noen bransjer, og omgjør dette til fellesskapets eiendom, da har vi en politikk som vil resultere i økte forskjeller og ulikheter mellom arbeid og kapital. Det har vi sett eksempler på tidligere, det er ekstremt viktig at vi har et bevisst forhold til hvilke andre krav er det vi da stiller.

Da synes jeg at det er trist og et problem at regjeringen har valgt å binde seg selv til masta fullstendig i skattepolitikken. For det å føre en politikk for moderate lønnsoppgjør i et arbeidsliv der deler av bransjene går veldig godt, uten samtidig å kunne bruke en skattepolitikk til å omfordele det fra privat kapital til offentlig velferd, er veldig krevende og det strider mot de prinsippene og idealene vi løfter frem som våre idealer for hvordan samfunnet skal se ut. Derfor vil jeg veldig sterkt oppfordre til og som flere her har tatt til orde for å reise debatten om skatt. Jeg vil veldig sterkt oppfordre til at LO frem mot både LO-kongressen og stortingsvalget 2013, er med på å reise en debatt om skattepolitikkenes rolle i fordelingen i samfunnet i tråd med våre forutsetninger.

Så vil jeg i likhet med Jan ønske Arve lykke til.

Jeg registrerer at både uttalelse og Fellesforbundet sine egne vedtak, sånn som jeg har fått referert i gjennom media, legger et offensivt løp foran dette tariffoppgjøret. Jeg er helt sikker på at Fellesforbundet er i stand til å gjennomføre det, og ønsker dere lykke til, fordi kampen for det seriøse arbeidslivet, som er en fane her er en helt ekstremt avgjørende forutsetning for å fortsette å ha en velferdsstat, at vi lykkes i den kampen. Etablerer vi et samfunn med permanente grupper som har helt andre livs-, lønns- og arbeidsbetingelser enn alminnelige, da kan vi ikke lenger skryte av at vi har en universell velferdsstat. Det ser vi eksempler på i andre land, som vi håper vi bare vi skal ha en ting til felles med, nemlig at vi har mye olje. Et arbeidsliv ønsker vi i hvertfall ikke å ha til felles med en del av de landene.

Kampen for et seriøst arbeidsliv, har nok ulikt ansikt i de ulike bransjene, men kampen er felles. Derfor vil jeg også avslutningsvis si, at frontfagene spiller en viktig rolle i tariffoppgjøret, men det er ikke bare en gruppe som er blitt hengende etter lønsmessig, så man må ha rom for å gjøre andre ting, det må være rom for formuleringer og løsninger på sosial dumping og seriositet som er tilpasset de enkelte bransjene, så det ikke ligger ett resultat som bare må gjennomføres i alle bransjer. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du Jan Olav, da er det Arve Bakke sin tur, Mona Bjørn, Handel og Kontor er neste og siste på lista.

Rep. nr. 124 - Arve Bakke, Sekretariatet:

Gode venner. Takk Roar for innledningen. Jeg skal bruke Jan Davidsen som referanse på det jeg vil si om denne uttalelsen, den er både gjennomtenkt og reflektert. Vi har brukt måneder på det, alle forbundene knyttet til LO, har prøvd å se hva det er av store utfordringer i arbeidslivet i de ulike sektorene, så smelte dette sammen til det som skal bli til en felles politikk. Det er det viktigste med LO, det er den viktigste oppgaven LO har, det å smelte alle sammen. Det er ambisiøse krav vi går inn i oppjøret med, både når det gjelder kroner og ører og når det gjelder politikken, alt fra allmenngjøring til regler knyttet til inn- og utleie osv. Jeg vil også si at vi har også en gladmelding til alle fremtidige fødende kvinner, nå fremmer også LO, etter 20 års urettferdighet, at alle fedre skal stille opp, hjelpe og støtte mor, før under og etter fødselen. Det var begrunnelsen for over 20 år tilbake for at vi fikk bestemmelsen i arbeidsmiljøloven. Den gangen hadde vi husmorvikarer som tok seg av det, så fikk vi en lovendring, da ble alle disse husmorvikarene trukket tilbake, det tror jeg også offentlig sektor kan skrive under på. Hva har dette ført til, jo det har ført til todeling. Enkelte i privat sektor og stort sett hele offentlig sektor kan mennene ta ut denne permisjonen og få økonomisk godtgjørelse. Hvilke grupper av fødende kvinner og arbeidende menn som står igjen, jo det er lavtlønnede menn og lavtlønnede kvinner som ofte er på deltid. De har ikke råd til å kunne være sammen i det viktigste øyeblikket i livet til et par, nemlig å sette ett barn til verden sammen. Der er mange menn og mødre som har sagt, vi har ikke råd til å ta 14 dager permisjon. Gode venner, denne urettferdigheten vedtar LO, hvis dere vedtar denne uttalelsen, at vi skal gjøre noe med i dette tariffoppgjøret, og historien viser at når LO vedtar, prioriterer det og går inn i tariffoppgjør, ja da blir det en realitet. Jeg skal love dere, vedtar dere dette så blir det en realitet. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Arve, da er det Mona Bjørn.

Rep. nr. 47 - Mona Bjørn, Handel og Kontor:

Dirigenter, representantskap. Takk Roar Flåthen for en god innledning. Jeg slutter meg til den rekka som nekter å være med på moderasjonslinja. Det er noe svært usmakelig over folk som Bernander og co, sier at vi, flertallet som ikke har feite årslønner å leve av, skal viser moderasjon. Selv kommer jeg fra varehandelen, et kvinne-dominert yrke, med lav lønn og mye deltid. Årsaken til deltid er mange, men to av dem viktigste er: At arbeidsgiverne har behov for å ha nok hoder, slik at de får turnusen til å gå opp, og det er mange som betaler sin egen 6-timers dag, fordi de er slitne, uten å ha rett til f.eks. uførepensjon. Disse kvinnene blir som regel dobbelt straffet, gjennom lav lønn og mye deltid, betyr det enda lavere lønn, derfor er vi nødt til å få retten til heltid. Vi må finne måter å organisere arbeidslivet på, for å få heltid på plass, og vi trenger ett sterkere avtaleverk som verktøy i denne prosessen. Vi trenger fortsatt å holde trykket oppe på heltid, derfor støtter jeg endringer som er foreslått tidligere, om at vi skal snakke om heltid ikke deltid.

Skal vi ha en lønn å leve av, må vi ha en jobb, en fast jobb. Jeg er veldig glad for at Sekretariatet har vedtatt at reservasjonsretten mot vikarbyrådirektivet må brukes. Hvis det blir rett frem for innleie av arbeidskraft, hvorfor skal da bedriftene ansette fast. Lik Arbeidsmiljøloven 14-12, så risikerer vi at 14-9 står for fall i praksis. Utenfor Stortinget i dag så blir det en demonstrasjon og appeller, hvor vi skal samles for å si til Arbeiderpartiet sin stortingsgruppe at det er ingen skam å snu, og at vi vil ha veto mot vikarbyrådirektivet, jeg håper vi ses der. Takk.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Mona, da er debatten over, og vi er klar for en oppsummering. Vær så god Roar.

Oppsummering:

Roar Flåthen:

Takk for det. Takk for en fin debatt. Jeg er enig i at vi kan definere dette møtet her som et politisk verksted. Vi har hatt mange temaer oppe. Jeg er veldig glad for at det er en allmenn tilslutning til den tariffpolitiske linjen vi vil ha i LO. Jeg er veldig glad for at frontfagsmodellen og elementene i det understøttes fra hele fellesskapet, det er utrolig viktig, så takk for det.

Jeg skal kommentere noen ting her. Det en er det som Stein tok opp, frivilligheten, det er jo et forslag på dette som vi kommer tilbake til, men dette kongressforslaget har vi fulgt opp. Vi prøvde oss i gjennom hovedavtalen å få arbeidsgiverne med på å sende bla. et felles brev, det lykkes dessverre ikke, dette må vi nå følge opp videre på en annen måte.

Det er mange som har tatt opp lederlønninger. Det er ingen ting som irriterer oss mer, og som skaper så mye frustrasjoner i forbindelse med lønnsoppgjør, å se at en del grupper i det norske samfunnet som er med på og roper på moderasjon. De begrunner moderasjon med hvor viktig det er for arbeidsplasser, bedrifter og konkurranseevne osv., så er det de som år etter år avviker

i fra denne kollektive fornuften. Det er ganske irriterende når man hører begrunnelsen, vi er jo ikke så mange og vi skaper jo så store resultater og verdier for eierne, så vi må få en del av dette. Vi er veldig glad for at regjeringen har gjort veldig mye, med å stramme inn lederlønninger, bonusordninger, opsjoner osv., både i forhold til finansnæringen, men også til de statlige virksomhetene. Men jeg må konstatere fortsatt, så kommer vi til å slåss med dette uvesenet. Jeg er helt enig med dere, at vi skal hele tide ha en klar røst på dette. Vi må fortsette å diskutere og se på hva slags tiltak vi kan sette inn utover det som allerede ligger der. Men dette går jo også på holdninger hos eierne, det er ikke bare de statlige bedriftene, det er også det private næringslivet bla. Det er som Jan tar opp i forhold til offentlig sektor, at store deler av ledersiktet er tatt ut av regulativet og har egen lønnsdannelse. Det er dette som bekymrer, da det har en tendens til å bli en høyere lønnsutvikling på de gruppene som tas ut enn de andre. Da er det vanskelig for oss å vise denne fornuften og moderasjonen som vi mener er nødvendig, fordi at samfunnet tross alt skal fungere. Men vi gjør jo det, fordi vi vet hvem som må betale regningen hvis det går galt, i økt arbeidsledighet og andre problemer i det norske samfunnet. Det er på mange måter vårt dilemma opp i alt dette, men jeg kan love dere vi skal fortsatt stå på for å være en klar stemme i forhold til dette uvesenet, jeg er veldig glad for at dere også tar dette opp.

Det er noen som har nevnt dette med skatt, som også er en del av denne problemstillingen. Stein har et ytterliggående forslag, som det er fristende å være enig i. Vi skal huske på at skatt og skattesystemet, hvis man snakker om den norske og den nordiske modellen, er det nettopp dette med å ha et velfungerende skattesystem som gjør at Norden kommer seg bedre igjennom bla. finanskrisa. Gå til Hellas og en del av de landene som virkelig sliter, er et av problemene det at de ikke har et velfungerende skattesystem som gjør at de har inntekter som står i forhold til utgiftene. Skatt og skattesystemet dere, er det viktigste fordelingsverktøyet vi har i det norske samfunnet. Dere husker ordtakene som fortsatt er relevant "man skal betale skatt etter evne", så mener også jeg at man skal betale skatten med glede i tillegg. Det er et veldig godt utgangspunkt. Derfor må vi aldri være fremmed for å se på skattesystemet, både for å se på en enda bedre fordeling mellom de som har lite og de som har mye. Man må heller ikke være uvillig til å se på skattesystem, hvis det er nødvendig for å finansiere den offentlige velferden som vi vil ha. Det er klart at med den reallønnsøkningen og den levestandarden vi har i dag, er det klart at hvis det er nødvendig, har vi har råd til å putte litt mer skatte kroner i posen til staten. Det er det vi har skattesystemet til, så får vi se lenger frem, hva som er nødvendig, men det er klart skattesystemet som sådan, og holdningen til og forståelsen i det norske samfunnet på hvorfor vi betaler skatt. Det har vært en del av den politiske problemdebatten som vi har hatt en periode, de borgerlige partiene har på mange måter fremstilt det å betale skatt som noe uvesen, det er jo ikke det dette handler om, det er for å finansiere velferden vår.

Høyere utdanning. Jeg mener faktisk at det har vi satt godt på dagsorden, intensjonen i skissen er viktig for oss. Vi er en bevegele ett fellesskap som har et stort mangfold, også høyere utdanning. Vi ønsker selvsagt også å være en organisasjon for de med høyere utdanning, det er en utfordring og der må vi gjøre jobben, og vi skal gjøre og utvikle det sammen med dere.

Når det gjelder allmenngjøring, så sa jeg litt innledningsvis at det er det verktøyet vi har for å sikre den kollektive lønnsdannelsen, og sikre at det er tariffavtalen som legges til grunn.

Det er nettopp derfor det som Jan Olav og andre har tatt opp, vi har allerede sendt over en del forslag, for å forenkle Allmenngjøringsinstituttet. Det har regjeringen fulgt opp med å evaluere virkningen, som man ikke har konkludert, det er en sak som vi fortsatt diskuterer med regjeringen. Hvis de samarbeider like godt med oss her som de har gjort på mange andre områder, mener jeg at det er grunnlag for å oppnå noe, Helga.

Når det gjelder ESA og denne dommen. Jeg har lært meg som tillitsvalgt, hvis du har en sak som havner i retten, er det ingen som vil garantere utfallet. Det er ikke alltid du vinner, det er den usikkerheten som vil være hvis du havner i retten. Det er arbeidsrettssaker og oppsigelsessaker, dette vet vi. Vi har antakelig Norges mest kompetente juridiske miljø på arbeidsrett osv, de er også flinke på Europa-rett. Det er nettopp for at dette er så viktig. Dette vedtaket i ESA når det gjaldt allmenngjorte skipsverftene på kysten, er det viktig å huske at det var arbeidsgiverne som gikk til ESA. Regjeringen har vært på vår linje hele tiden, og har ført vår sak i ESA, til punkt og prikke. Vi har assistert regjeringen med vår juridiske kompetanse, så tapte vi noen ting, men vi vant også, det er viktig å ta med seg. ESA har ikke betvilt at det er Allmenngjøringsinstituttet og tariffavtalens minstelønn som skal legges til grunn. Det er faktisk ikke betvilt at det er tariffavtalens arbeidstid til overtidsbestemmelsen som skal legges til grunn. Men overraskende så har de sagt noe om dette med diett og overnatting, og gitt et råd til norske domstolen om at det ikke er helt i tråd med EØS-avtalen. Nå skal dette prøves for norsk rett, og jeg må si at det er noe usikkerhet når det gjelder dette, men vi er ikke ferdig med saken. Vi kommer til å gjøre alt vi kan for å komme best mulig ut av den endelige rettsbehandlingen. Det er to saker inne i den dommen som skal behandles i norsk rett. Når vi er ferdig med dette, får vi se hvor vi står. Vi skal huske på at så lenge en del av Europa har denne avtalen, kan det jo hende noe vi ikke skal se bort i fra, at det kan komme en borgelig regjering i fremtiden, og at vi på ett eller annet tidspunkt har brukt for å gå til ESA-domstolen også, dette er en del av rettssystemet.

Om minstelønn har jeg sagt mye, og der er vi enige.

Da går jeg over til forslagene, å foreslå hvordan vi behandler dem.

Det første er fra representant nr. 14 Stein Guldbrandsen, Fagforbundet. Det gjelder dette med frivillighet, det er veldig i tråd med et forslag som Fellesforbundet hadde på kongressen. Jeg foreslår at det følger vi opp, og tas opp med regjeringen fra vår side. Det betyr at vi tilslutter oss forslaget, og legger dette sammen med det som er kongressforslaget og følger det opp med dette utgangspunktet.

Stein hadde et forslag på at alle inntekter på over 1,5 millioner skal beskattes 100%. Jeg foreslår at vi oversender det til Sekretariatet, så får vi behandle det der.

Så er det Rolf sitt forslag om allmenngjøring osv. Jeg foreslår at vi oversender dette til Sekretariatet, og følge det opp der.

Så er det representant nr. 62 Anders Hovind, MFO, der er det flere forslag også fra FO som går på høyere utdanning, å styrke det som står i virkemiddelapparatet. Det kommer litt uklart frem i skissen, fordi det står på flere plasser.

Vi mener i utgangspunktet at det dere er ute etter er dekket i skissen sånn som det fremkommer, men hvis vi kunne foreslå at dette er ivare tatt, men redigere inn der det står *for lav uttelling for god kompetanse og høyere utdanning*. Kompetanse er viktig å få inn, det begrepet handler jo om at mange med høyere utdanning ikke får full uttelling for leder og ansvarsroller. Hvis vi kunne bruke begge disse begrepene mener jeg at i tillegg til det vi allerede har, styrker vi uttalelsen i forhold til intensjonen som er i de to forslagene.

Så er det Helene Skiebrok, kampen for hele stillinger. Det er ingen ting å diskutere, dette er vi enig i og tar inn.

Så er det Ove, der er jeg litt usikker, men vi prøver å redigere dette inn, vi er ikke uenig i prinsippet.

Så er det Kenneth, en slik satsning vil også innebære en 3-partssamarbeid mellom regjeringen og partene i arbeidslivet, det har vi ingen problemer med å legge inn.

Med dette så føler jeg at jeg har kommentert og referert til forslagene, så da overlater jeg resten til av behandlingen til dirigenten.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha Roar. Du gikk så grundig i gjennom forslagene, at jeg spør salen om det er noen som har noen motforestillinger på den måten Roar ment at vi skulle håndtere dette på. Vi oversender begge forslagene fra Stein, Rolf Bersås sitt, Anders Hovind sitt forslag tar vi inn i protokollen, og følges opp spesifikt ovenfor regjeringen. Vi har prøvd dette ovenfor motparten, så tarifflopet i prinsippet her har vi prøvd i gjennom hovedavtaleforhandlingene, og lykkes ikke med det. Så vi må bringe dette opp på regjeringsbordet. Det er ikke noe underkjennelse Stein, det er mer at vi kjører denne saken direkte, og det kommer inn i protokollen fra Representantskapet at Representantskapet gir sin tilslutning til forslaget og følges opp med bakgrunn i kongressforslaget også. Det hindrer jo heller ikke dere å legge inn det elementet i oppgjøret i både kommune, stat og Spekterområdet. Da gjør vi det på den måten, da er jeg kommet til Anders Hovind sitt forslag, vi tar inn dette med høyere utdanning. Helene Skeibrok sitt forslag om hele stillinger var greit, Ove sitt forslag skal redigeres inn, og det samme med Kenneth sitt forslag.

Det ser ut som salen tilslutter seg til den fremgangsmåten, da har jeg bare en ting igjen å gjøre, det er å få hele uttalelsen med de endringene som jeg nå ha listet opp vedtatt av Representantskapet. Kan vi gjøre dette? Er det noen som vil stemme i mot? Det er det ikke, hovedlinjene for oppgjøret i 2012 er enstemmig vedtatt.

Da Roar overlater jeg ordet til deg for å avslutte Representantskapet.

Avslutning

Roar Flåthen:

Takk til deg Gerd for en god møteledelse, takk til dere alle for ett godt møte, en god debatt og møtet er hevet.

Ajourført: 21.02.12

Navnefortegnelse over representanter

Til

LOs Representantskapsmøter 2009-2013

ARBEIDERBEVEGELSENS PRESSEFORBUND (APF)

1. Tore Sjølie Vararepresentant

EL & IT FORBUNDET (EL & IT)

2. Vidar Hennum
3. Monica Derbakk
4. Jan Olav Andersen
5. Hjørdis Henriksen
6. Ove Toska
7. Svein Davidsen

FAGFORBUNDET

8. Geir Mosti
9. Elin Veimo
10. Jan Helge Gulbrandsen
11. Odd Haldgeir Larsen
12. Raymond Turøy Vararepresentant
13. Mette Henriksen Aas
14. Stein Gulbrandsen
15. Gerd Eva Volden
16. Anne Green Nilsen
17. Roger Heimli
18. Forfall representant og vararepresentant
19. Svein Kristiansen Vararepresentant
20. Ole Gustav Haavold
21. Mari Sanden
22. Karin M. Mathisen
23. Trond Helland
24. Ola Harald Svenning Vararepresentant

FELLESFORBUNDET (FF)

- 25. Petter Vellesen
- 26. Gunn-Aina Sønsteby
- 27. Hans-Christian Gabrielsen
- 28. Rune Samuelsen
- 29. Roald Stykket
- 30. Steffen Høiland
- 31. Jørn-Henning Eggum
- 32. Atle Tranøy
- 33. Cecilie Søllesvik
- 34. Synøve Bergan
- 35. Grethe Jusnes
- 36. Leif-Petter Hansen
- 37. Halvor Langseth

FELLESORGANISASJONEN (FO)

- 38. Mimmi Kvisvik
- 39. Kenneth Larsen Vararepresentant
- 40. Ellen Galaasen
- 41. Anna Sabina Soggiu

FORBUNDET FOR LEDELSE OG TEKNIKK (FLT)

- 42. Ulf Madsen
- 43. Aud Sissel Birkeland
- 44. Trygve Westgård

HANDEL OG KONTOR I NORGE (HK)

- 45. Peggy Hessen Følsvik
- 46. Bjørn Mietinen
- 47. Mona Christine Bjørn
- 48. Sonja Hjelvik
- 49. Helge Rygh
- 50. John Sanden
- 51. Viggo B. Andresen
- 52. Vivian Rødvik
- 53. Knut Bekkevoll

INDUSTRI ENERGI (IE)

- 54. Lill-Heidi Bakkerud
- 55. Astrid Refsdal Henden
- 56. Einar Ingeborgvik
- 57. Ole-Kristian Paulsen
- 58. Steinar Nordahl Pedersen
- 59. Irene Sandhåland
- 60. Marit Lorentsen

MUSIKERNES FELLESORGANISASJON (MFO)

- 61. Hans Ole Rian
- 62. Anders Hovind

NORGES OFFISERSFORBUND (NOF)

- 63. Torbjørn Bongo

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND (NAF)

- 64. Helge Haukeland
- 65. Kjell Norman Borglund
- 66. Janita Blomvik
- 67. Karl M. Appelkvist
- 68. Eva Jenssen

NORSK FENGSELS- OG FRIOMSORGSFORBUND (NFF)

- 69. Geir Bjørkli

NORSK JERNBANEFORBUND (NJF)

70. Jane Brekkhus Sæthre
71. Janina Hortman

NORSK LOKOMOTIVMANNSFORBUND (NLF)

72. Rolf Juul Jørgensen

NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND (NNN)

73. Anne Berit Aker Hansen
74. Akhtar Hussain
75. Tor Arne Johansen
76. Ann Kristin Kvaløsum
77. Tove Svensen

NORSK POST- OG KOMMUNIKASJONSFORBUND (NPK)

78. Ann Elisabeth Wirgeness Vararepresentant
79. Hans Fredrik Danielsen
80. Thore Strøm Vararepresentant

NORSK SJØMANNSFORBUND (NSF)

81. Anita Furuvik
82. Jahn Cato Bakken

NORSK TJENESTEMANNSLAG (NTL)

83. Dag Agledal
84. Anita Busch
85. Bjørn Halvorsen
86. Helge Løbergslø
87. Hanne Nordhaug
88. Fredrik Oftebro
89. Anita K. Solhaug

NORSK TRANSPORTARBEIDERFORBUND (NTF)

90. Forfall representant og vararepresentant
91. Forfall representant og vararepresentant
92. Magne Mathiassen
93. Nina Risinggård

NORSKE IDRETTSUTØVERES SENTRALORGANISASJON (NISO)

94. Joachim Walltin

SKOLENES LANDSFORBUND (SL):

95. Anne Finborud

NORSK MANUELLTERAPEUTFORENING (NMF)

96. Peter Chr. Lehne

ØSTFOLD FYLKE

97. Forfall representant og vararepresentant

OSLO FYLKE

98. Roy Pedersen

AKERSHUS FYLKE

99. Per Ole Melgård Vararepresentant

HEDMARK FYLKE

100. Helene Harsvik Skeibrok

OPPLAND FYLKE

101. Forfall representant og vararepresentant

BUSKERUD FYLKE

102. Terje Berghagen

VESTFOLD FYLKE

103. Lene-Britt Johannesen

TELEMARK FYLKE

104. Vidar Stang

AUST-AGDER FYLKE

105. Forfall representant og vararepresentant

VEST-AGDER FYLKE

106. Forfall representant og vararepresentant

ROGALAND FYLKE

107. Rolf Bersås

HORDALAND FYLKE

108. Ørjan Myrmel

SOGN OG FJORDANE FYLKE

109. Berner Midthjell

MØRE OG ROMSDAL FYLKE

110. Anja Gabrielsen

SØR-TRØNDELAG FYLKE

111. Gunn Elin Flakne

NORD-TRØNDELAG FYLKE

112. Leif-Ketil Lorentsen

NORDLAND FYLKE

113. Tor Sæther

TROMS FYLKE

114. Anne Britt Fallsen

FINNMARK FYLKE

115. Øystein Hansen Forfall representant og vararepresentant

SEKRETARIATET

- 116. Roar Flåthen
- 117. Gerd Kristiansen
- 118. Tor-Arne Solbakken
- 119. Ellen Stensrud
- 120. Erna Hagensen
- 121. Hans O. Felix
- 122. Jan Davidsen
- 123. Mette Nord
- 124. Arve Bakke
- 125. Anders Skattkjær
- 126. Sture Arntzen
- 127. Leif Sande
- 128. Jan-Egil Pedersen
- 129. Tone Rønoldtangen Forfall
- 130. John Leirvaag

VARAREPRESENTANTER TIL SEKRETARIATET

- 131. Trine Lise Sundnes
- 132. Kristian Tangen
- 133. Rigmor Hogstad
- 134. Odd Christian Øverland
- 135. Roger Hansen
- 136. Jonny Simmenes
- 137. Kjell Atle Brunborg
- 138. Jacqueline Smith

- 139. Reneè Rasmussen
- 140. Egil Andre Aas Forfall
- 141. Stein Grøtting

HK FAGBEVEGELSE

- 142. Mie Opjordsmoen

AOF NORGE

- 143. Tove Johansen

LOS KONTROLLKOMITE

- 144. Steinar Karlsen
- 145. Tom Røisi
- 146. Kristin Nielsen
- 147. Kjell Mjaatvedt

SAMARBEIDSKOMITEEN LO/DNA

- 148. Jens Stoltenberg
- 149. Helga Pedersen
- 150. Raymond Johansen Forfall
- 151. Finn Jota

SØRMARKA AS

- 152. Joseph McCarthy

GJESTER – TIDLIGERE TILLITSVALGTE I LOs LEDELSE

153.	Liv Buck	Forfall
154.	Ole Knapp	
155.	Leif Haraldseth	
156.	Svein-Erik Oxholm	Forfall
157.	Esther Kostøl	
158.	Yngve Hågensen	Forfall
159.	Jan Kr. Balstad	
160.	Evy Buverud Pedersen	
161.	Gerd-Liv Valla	
162.	Finn Erik Thoresen	Forfall
163.	Bente N. Halvorsen	

LOs DISTRIKTSKONTORER

164.	Ulf Lervik	Forfall
165.	Kari Hauge	
166.	Hege Søberg/Odd Erik Kokkin	
167.	Iver Erling Støen	
168.	Jan Petter Gundersen	
169.	Kim-Louis Belaska	Forfall
170.	Irene B. Haukedal	
171.	Agnes Norgaard	
172.	Elisabeth Haaversen	
173.	Øystein Hansen	
174.	Roger Pilskog	
175.	Arvid O. Langeland	Forfall
176.	Rune Solenes Opstad	

177.	Jan Thore Martinsen	
178.	Rune Hallstrøm	
179.	Rita Lekang	
180.	Synnøve Søndergaard	
181.	Bjørn Johansen	

LOs ANLEGGSKONTOR I HAUGESUND

182.	Kåre Karlsen	

LOs OFFSHOREKONTOR I STAVANGER:

183.	Arne Larsen-Fløisvig	

LO-KONTORET I BRUSSEL

184.	Knut Arne Sanden	

LO-AKTUELT

185.	Svein-Yngve Madssen	

KARTELLENE

186.	Klemet Rønning-Aaby	

ERNST & YOUNG

187.	Kjetil Andersen	Forfall

